...Палата УзССР 8 АПР 1991

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган | № 111 (7. 500) | 1991 йил 13 июнь, пайшанба | Нархи 12 тийин.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Жигаристоннинг янги қўрғонида қад кўтараётган 50 та уй-жойдан биринчиси муддатидан 15 кун илгари фойдаланишга топширилди.

⊙ Кеча эрталаб Тошкентдан Саудия Арабистонига ҳаж сафарига отланганларнинг биринчи гуруҳи жўнаб кетди. Жумҳуриятдан ҳаж сафарига 1500 нафарга яқин диндор боради.

МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ Белоруссия номидан янги Иттифоқ шартномасига республика Олий Кенгашининг раиси имзо чекади.

⊙ Таллинида бўлиб ўтган Болтиқбўйи республикалари кенгашининг навбатдаги мажлисида СССР Президенти ва янги Иттифоқ шартномасини имзолаш ниятида бўлган тўққиз республика раҳбарларига мурожаат қабул қилинди. Унда Болтиқбўйи республикаларининг янги Иттифоқ билан ҳамкорлик қилиш принциплари баён этилган.

⊙ КПСС Марказий Назорат Комиссияси КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Э. А. Шеварднадзенинг СССРда КПССга параллел бўлган демократик партия тузиш керак, деб баёнот бергани муносабати билан партиявий текширув ўтказиш ва унинг натижаларини комиссия раёсати муҳокамасига қўйиш тўғрисида қарор қабул қилди.

ХОРИЖДА

⊙ Албания меҳнат партияси X съездида бундан буён партияни Албания Социалистик партияси, деб номлашга қарор қилинди.

⊙ АҚШ СССРга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш учун 1,5 миллиард доллар миқдорда қарз берадиган бўлди.

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг мажлиси тўғрисида ахборот

12 июнь куни Тошкентда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси иш бошлади.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. И. Бугров очди.

Сессия қатнашчилари депутатлар А. А. Алимов (381-Димитров сайлов округи), Х. Сержонов (489-Шўрахон сайлов округи), А. Мўминов (145-Комсомолобод сайлов округи) хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олдилар.

Ўрни бўшаб қолган депутатлар ўрнига сайланган Ўзбекистон ССР халқ депутатлари ваколатларини тўғри деб топиш ҳақида мандат комиссиясининг раиси Ш. М. Мирзиёев маъруза қилди. Ўзбекистон ССР Конституциясининг 104-моддасига мувофиқ Олий Кенгаш Ўзбекистон ССР халқ депутатлари Коммунистик районидаги Свердлов номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси А. Г. Машахановнинг (100-Бордонкўл сайлов округи), Ўрта Осиё темир йўли Фарғона бўлимининг бошлиғи М. Мирҳамзаевнинг (401-Темир йўл сайлов округи), халқ депутатлари Андижон вилоят Советининг раиси, Андижон вилоят партия комитетининг биринчи котиби К. Ҳ. Ҳолмирзаевнинг (145-Комсомолобод сайлов округи), Қорақалпоғистон АССР Олий Кенгашининг Раиси, Ўзбекистон Компартияси республика комитетининг биринчи котиби Д. Н. Шамшетовнинг (489-Шўрахон сайлов округи), Ўзбекистон Компартияси Марказий Назорат Комиссиясининг раиси Ш. М. Йўлдошевнинг (381-Димитров сайлов округи) ваколатларини тўғри деб топди.

Олий Кенгаш сессиянинг кун тартибини тасдиқлади. Депутатлар қуйидаги масалаларни муҳокама қилишни белгиладилар:

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши иш тартибининг лойиҳаси тўғрисида.

«Мустақил Давлатлар Иттифоқи тўғрисида»ги шартноманинг лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Қирғизистон Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги шартномани ратификация қилиш ҳақида.

«Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги шартномани ратификация қилиш ҳақида

Ўзбекистон ССР ҳукумати табиий офатларнинг оқибатларини бартараф этиш юзасидан кўраётган чора-тадбирлар ҳақида.

«Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон ССР давлат солиқ идоралари тўғрисида»ги Низом лойиҳаси ҳақида.

«Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Ўзбекистон ССР кодексига;

Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига;

Корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинадиган солиқлар тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунига;

Ўзбекистон ССР фуқароларидан, хорижий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан даромад солиғи олиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги Қонунларнинг лойиҳаси хусусида

«Ўзбекистон ССРда ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон ССРда чет эл инвестициялари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон ССРда кооперация тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.

«Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон ССР давлат ҳакамлиги идораларини қайта ташкил этиш тўғрисида.

«Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида

«ОИТС билан касалланишнинг олдини олиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон ССРнинг баъзи қонун ҳужжатларига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида.

«Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши мандат комиссияси ва комитетлари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитети раиси тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитетининг раиси тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Олий судининг раисини сайлаш тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Президентининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Депутатлар айрим бошқа масалаларни ҳам муҳокама қиладилар.

Сессияда Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов нутқ сўзлади.

У ўз нутқида республиканы ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг долзарб муаммоларига тўхталди. Ҳозир, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида аҳолини, айниқса унинг камбағал табақаларини ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор бериш зарур. Ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш, юксак унумли меҳнат учун қулай шарт-шароит яратиш иқтисодиётни барқарор ривожлантиришнинг энг муҳим шартларидан биридир. Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг барча резервларини ишга солиш, ҳамма ерда интизом ва тартибни мустаҳкамлаш керак.

Ҳозирги шароитда республика Иттифоқдан ташқарида ривожлана олмайди, деб таъкидлади Президент. Ўзбекистон — тенг ҳуқуқли давлатлар Иттифоқи тарафдоридир, бу давлатларнинг иқтисодий ва сиёсий мустақиллиги мустаҳкам бўлиши керак. И. А. Каримов ўз нутқида республикада рўй берган табиий офат оқибатларини бартараф этиш масалаларига катта эътибор берди, иқтисодиётни ривожлантиришнинг белгиланган дастурини амалга ошириш учун бутун халқнинг куч-ғайратларини бирлаштириш бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам зарур эканлигини таъкидлади.

Сессияда ташкилий масалалар кўриб чиқилди. М. И. Иброҳимовнинг соғлиғи ёмонлиги туфайли уни Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги илтимоси қондирилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Назорат Комиссияси Раиси бўлиб ишлаган Ш. М. Йўлдошев яширин овоз бериш йўли билан Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси этиб сайланди.

Олий Кенгаш Ўзбекистон ССР дон маҳсулотлари вазири бўлиб ишлаган А. М. Муталовни Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари этиб тасдиқлади.

Т. А. Алимов Ўзбекистон ССР Президентининг маслаҳатчиси этиб тайинланганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитети раиси вазифасидан озод қилинди. Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Қурилиш, меъморчилик, уй-жой-коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш комитети раиси бўлиб ишлаган А. Ш. Хабибуллаев Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитети раиси этиб тасдиқланди.

Олий Кенгаш А. С. Моргасовнинг бошқа ишга ўтиши муносабати билан уни Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитети раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги аризасини қондирди. Республика Давлат хавфсизлиги комитети раисининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаган Г. А. Алиев Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитети раиси этиб тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР давлат ҳакамлиги идораларини Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судига айлантириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Р. А. Хачатуров унинг раиси этиб тасдиқланди.

Олий Кенгаш У. К. Мингбоевни Тошкент шаҳар суди раиси вазифасидан озод қилиб, уни Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси этиб сайлади.

Депутатлар рўйхатдан ўтиш ва овоз бериш чоғида ахборот ва овозларни ҳисоблашнинг электрон тизимидан фойдаланишди.

Сессия ўз ишини давом эттиради.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгашининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РАИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ Шавкат Муҳитдинович Йўлдошев Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси этиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари **Б. БУГРОВ.**

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Муҳитдинович ЙЎЛДОШЕВ

Шавкат Муҳитдинович Йўлдошев 1943 йилда туғилган, ўзбек, 1973 йилдан КПСС аъзоси. Москва энергетика институтини, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясини тамомлаган. Иқтисод фанлари номзоди. Меҳнат фаолиятини 1961 йилда Наманагандаги «Пятилетка» ип йигириш-тўқув фабрикасида чилангар-таъмирловчиликдан бошлади. 1969 йилдан 1974 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Электроника институтида катта инженер, «Электротерм» Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош заводида уста, цех бошлиғи, Наманагандаги электромеханика устахоналарининг бош муҳандиси, «Намангансвет» ишлаб чиқариш корхонасида директор бўлиб ишлади.

1974 йилдан бошлаб партия ва совет ишларида — Ўзбекистон Компартияси Наманган вилоят қўмитасининг инструктори, бўлим мудирининг ўринбосари, бўлим мудири, халқ депутатлари Совет ноҳия Совети ижроия қўмитасининг раиси, халқ депутатлари Наманган вилоят Совети ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Компартияси Наманган шаҳар қўмитасининг биринчи котиби лавозимларида ишлади. 1985—1987 йилларда КПСС Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимида инструктор, 1987 йилдан бошлаб Сирдарё вилоят партия қўмитасининг иккинчи котиби, 1988 йилдан бошлаб Фарғона вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби бўлиб ишлади. 1990 йилдан бошлаб эса айни бир вақтда халқ депутатлари Фарғона вилоят Советининг раиси лавозимида ҳам ишлади. 1990 йилда Ўзбекистон Компартияси Марказий Назорат Комиссиясининг раиси этиб сайланди.

Ўртоқ Ш. М. Йўлдошев СССР халқ депутати ва КПСС Марказий Назорат Комиссияси Раёсатининг аъзосидир.

РАЙОН ВА ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИГА ТАЯНИБ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида кенгаш

11 июнь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида шаҳар, район партия комитетлари биринчи котиблари билан кенгаш бўлиб ўтди.

Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов бошқарди.

Кенгашда таъкидландики, нисбатан барқарорликка қарамай, жумҳуриятдаги ижтимоий-сиёсий вазият кескинлигича қолмоқда. Таркиб топган мувозанатни бузишга уринишлар тўхтамаяпти. Нарх оширилиши муносабати билан аҳолининг ўз аҳволидан норозилиги кескин кучайганлигидан айрим сиёсийлашган гуруҳлар эҳтиросларни авж олдириш, митинглар ўтказиш, фуқаролар бўйсунмаслиги оммавий тадбирларини ўтказиш учун фойдаланмоқда.

Сўнгги вақтда жумҳуриятнинг иқтисодий аҳволи анча чигаллашди, Иттифоқ ва жумҳуриятларнинг 1991 йил учун тузилган иқтисодий битимини, айниқса унинг бюджетни шакллантириш қисмини сурункасига бажармаётганлиги сезиларли зарар етказди. Нарх оширилиши муносабати билан белгиланган энг муҳим ижтимоий дастурлар, компенсация тўлаш чоралари барбод бўлиш хавфи остида қолди. Ташқи омиллар билан бир қаторда май ойининг ўрталарида жумҳуриятнинг кўпгина минтақаларида об-ҳавонинг ноқулай келиши вазиятни жиддий равишда кескинлаштириб юборди.

Ана шундай шароитда кўпгина партия комитетлари ғайрат ва қатъият билан ишламоқда, бу эса уларга вазиятни назорат қилиб туриш, меҳнат жамоаларининг барқарор ишлашига сезиларли ижобий натижаларга эришишга имкон бермоқда.

Бироқ ҳамма жойда ҳам иш ана шундай эмас. Мураккаб вазиятда баъзи бировлар ўзини йўқотиб қўйди. Баъзилар ҳокимият ваколатларини Советларга ва уларнинг ижро этувчи органларига топшириш баҳонаси билан ижтимоий-сиёсий вазиятга таъсир ўтказишдан, ўз шаҳарлари ва районларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалаларини ҳал қилишдан умуман ўзларини четга олдилар. Бир қанча партия комитетларида кадрлар билан аниқ шуғулланмай қўйдилар, уларга нисбатан талабчанликни бўшаштириб юбордилар. Иқтисодиётдаги маълум ўпирилишларнинг, бир қанча минтақаларда беқарорлаштирувчи омилларнинг таъсири кучайганининг сабаби ҳам ана шунда.

Ҳозирги пайтда Компартиянинг таянч бўғини — шаҳар ва район комитетлари аниқ, ташаббускорлик ва ҳужумкорлик билан ҳаракат қилиши айниқса зарур. Вазият улардан барча соҳаларда сиёсий усуллар билан юксак интизом ва уюшқоқликни таъминлашни, иқтисодиётни барқарорлаштириш ва одамларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари изчиллик билан ҳал этилишига эришишни тақозо қилмоқда. Улар меҳнат жамоаларида ва аҳоли орасида ўз таъсирини қатъият билан мустаҳкамлаши лозим. Бунда шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи раҳбарлари намуна кўрсатишлари лозим.

Табиий офат оқибатларини тугатишга алоҳида эътибор бериш керак, деб таъкидланди кенгашда. Етказилган зарарнинг ўрнини тўлдириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажми кескин камайиб кетишига йўл қўймаслик, жабрланган аҳолига ҳақиқий ёрдам бериш учун сира кечиктирмай ҳамма ишни қилиш зарур.

Ҳар бир район, шаҳар партия комитети ҳозир ўзининг ҳар томонлама пухта ишлаб чиқилган тангликка қарши ва барқарорлаштириш чораларининг аниқ дастурига эга бўлиши керак. Дастур ишларнинг аҳволини батафсил таҳлил этишга асосланган бўлиши ҳамда мустаҳкам хўжалик алоқаларини йўлга қўйишни, корхоналар ва ташкилотлар молиявий аҳволини мустаҳкамлашни кўзда тутиши даркор. Деҳқончилик-саноат комплекси хўжаликларини молиявий жиҳатдан соғломлаштириш, капитал қурилишдаги аҳволни барқарорлаштириш масалалари алоҳида ёндашувни талаб қилади.

Меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан оқилона таъминлаш, янги иш жойларини барпо этиш, қўшма корхоналар ташкил этиш масалалари билан муфассал шуғулланиш зарурлигига эътибор қаратилди.

Умуман иқтисодиётда ишнинг аҳволи қандай бўлишидан қатъи назар партия комитетлари одамларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари лозим. Биринчи навбатда ижтимоий жиҳатдан нозикроқ бўлган пенсионерлар, ногиронлар, кўп болали оналар, болалар, ўқувчилар ва талаба ёшларни, маош ҳисобига яшайдиган шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш керак.

Бу сиёсат ҳамда уни ривожлантириб қабул қилинган қарорлар изчиллик билан амалга оширилиши жойлардаги партия комитетларининг бош вазифасидир. Бу соҳада энг қаттиқ назорат, раҳбарлардан энг қаттиқ талаб, ҳали кўп учраб турган ижтимоий адолатни бузиш, одамларга нисбатан расмиятчилик билан тўраларча ва лоқайд муносабатда бўлиш ҳолларига қатъий чек қўйиш зарур.

Шу билан бир қаторда аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишнинг ички заҳираларини фаол қидириб топиш ва жалб этиш зарур. Хўжаликлар, саноат корхоналари мактабларни оталиққа олиши, кам таъминланган оилаларга уларнинг маблағидан нафақа тўлаш, ногиронлар ва кексаларни парваришлаш учун шафқат ҳамшираларига маош тайинлаш, меҳр-мурувват тадбирлари ана шундай заҳиралардир.

Аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга катта эътибор берилди. Партия, совет ва хўжалик идоралари ишларни ажратилган ер участкаларидан тўла фойдаланиладиган, етиштирилган маҳсулот эса нобуд қилинмай тўла-тўкис меҳнаткашлар дастурхонига тушадиган қилиб ташкил этишлари лозимлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди. Ер участкаси ажратиб бериш тўғрисидаги аризаларга, ёрдамчи томорқа хўжаликларида етиштирилган маҳсулотни тайёрлаш ташкилотларига сотиш масалаларига лоқайдлик, расмиятчилик билан, менсимай муносабатда бўлиш ҳолларига қатъий чек қўйиш лозим.

Одамларнинг ақл-заковати ва кайфияти учун кураш кучайган шароитда шаҳар ва район партия комитетлари оммага ўз таъсирини сақлаб қолиш ва кучайтиришга эришишлари айниқса муҳимдир. Шу мақсадда бир қанча сиёсий кучларнинг ташаббусни ўз қўлларига олишга, одамларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўтказаётган сиёсатга нисбатан ишончсизлик уйғотишга уринишларига қарши фаол ҳаракат қилмоқ керак.

Партия комитетлари биринчи котибларининг, партия фаолларининг аҳоли билан алоқаларини, бевосита мулоқотини фаоллик билан кенгайтириш зарур. Ўзбекистон Компартиясининг дастурий мақсадларини, сиёсатини, партия комитетларининг энг муҳим масалаларга доир тутган йўлини ташвиқот қилиш учун оммавий ахборот воситаларининг имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш керак.

Бошланғич партия ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш ҳам муҳим вазифадир. Меҳнат жамоаларида ва аҳоли орасида фаол сиёсий ишни йўлга қўйишда уларнинг ҳар бирига ёрдам бериш керак. Бошланғич партия ташкилотлари ижтимоий аҳамиятга молик аниқ масалаларни ҳал қилишни ўз зиммаларига олишларига, одамлар манфаатларининг фаол ҳимоячилари бўлишларига, тўрачилик кўринишларига, суиистеъмолларга, ижтимоий адолат қоидалари бузилишига қарши қатъият билан курашишларига эришмоқ лозим.

Партия интизоми даражасини ошириш, коммунистларга нисбатан уларга топширилган иш соҳаси учун талабчанликни кучайтириш лозим бўлади. Янги шароитда хўжалик юритишнинг кўникмаларини ўзлари ҳам эгаллашлари ва бунда раҳбар коммунистларга ёрдам беришлари, уларда ишбилармонликни, билимдонликни, ишни энг кўп фойдани кўзлаб юритиш маҳоратини тарбиялашлари талаб қилинади.

Коммунистларнинг бир қанча ташкилотларда сақланиб қолган партия сафидан ўз ихтиёри билан чиқиш тамойилини чуқур ўрганиш, уларга принципиал сиёсий баҳо бериш керак. Тугатувчилик ва мағлублик кайфиятларига берилган кишилар билан яккама-якка иш олиб боришни кучайтириш, ўз сиёсий позициясини белгилаб олишда уларга ёрдам бериш лозим. Шу билан бир вақтда партия сафидан чиқиш айрим коммунистлар учун улар содир этган ҳуқуқбузарлик ва суиистеъмоллар учун жавобгарликдан қутилиб қоладиган қулай тирқишга айланишига йўл қўймаслик керак.

Партия сафига якка тартибда танлаб олиш чоғида кўпроқ талабчан бўлиш, партия ташкилоти таркиби энг принципиал, сиёсий етук ва фаол кишилар билан тўлдирилишига қўмаклашмоқ зарур.

Кенгаш район ва шаҳар партия комитетлари фаолиятининг яқин келажакдаги асосий йўналишларига доир кенгайтирилган тавсиянома ишлаб чиқди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари қатнашдилар.

Рўзноманинг шу сонига «ОҚШОМ» РАМЗИЙ БЕЛГИСИ БИЛАН

«Совпластитал» Совет — Италия қўшма корхонасида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари биринчи сони чиққан куннинг 25 йиллиги рамзий тасвири туширилган полиэтилен халтачаларининг дастлабки туркуми тайёрланди.

Маълумки, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ушбу сана муносабати билан пойтахтдаги қатор корхоналар қатори «Совпластитал»га ҳам «Оқшом» рамзий белгиси туширилган маҳсулотларни ишлаб чиқаришни тавсия этган эди. Қўшма корхона меҳнат жамоаси 1991 йил 1 июлда нишонланадиган рўзномаларнинг чорак асрлик маъракасига совға ҳозирлаш мақсадида рамзий тасвирлар туширилган халтачалар ишлаб чиқаришни тез вақт ичида йўлга қўйди. Бу маҳсулот яқин кунлар ичида савдо шохобчаларига чиқарилади.

Анвар БЎРИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ М. И. ИБРОҲИМОВ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ М. И. Иброҳимовнинг соғлиғи ёмонлиги туфайли Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги илтимоси қондирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари **Б. БУГРОВ.**

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

Шаҳримиздаги ихтисослаштирилган мебеллар ишлаб чиқариш корхонасининг тайёрлов цехида мўйнани қайта ишловчи бригада ишлаб турибди. Мазкур бригадага тажрибали ишчи Олег Задоркин 15 йилдан буён бошчилик қилади. Шу йиллар мобайнида у кўплаб ёшларга устозлик қилди. Оператор Н. Кириленко ҳам унинг шогирдларидан бири.

СУРАТДА: устоз ва шогирд иш устида.

Рустам Шарипов сурати.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ҲАҚИДА

Илмий кучларни жамлаш ва мувофиқлаштиришни таъминлаш, деҳқончилик-саноат мажмуининг илмий-техникавий имкониятлари самарадорлигини ошириш, кадрлар тайёрлаш тизимини яхшилаш мақсадида:

1. 1991 йилнинг 1 июлидан В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик академияси Ўрта Осиё бўлими ҳамда республикада жойлашган деҳқончилик йўналишидаги илмий-тадқиқот муассасалари негизида Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академияси ташкил этилсин.

2. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси (ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков) мазкур Фармонни бажаришга оид ташкилий тадбирларни кўзда тутувчи тегишли қарорни тайёрласин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри, 1991 йил 11 июнь.

НОН ҲАММАГА ЕТАДИ!

● Тошкентдаги баъзи районларнинг аҳолиси ташвишга тушиб қолди: шаҳар дўконларига нон ўз вақтида келтирилмаяпти, узилишлар бўлаяпти, сотувчилар қачон ва қанча миқдорда батон, буханка, ёпган нон олиб келишларини аниқ айтиб беролмаяптилар. Ун етишмаётганлиги ва нонга ҳам норма белгиланиши ҳақида гаплар бўлаяпти. Муштарийларнинг кўпдан-кўп телефон қўнғироқлари ва ҳамкасбларимизнинг шу ҳақдаги саволларидан сўнг ЎзТАГ мухбири А. Безверхов «Тошкентхлебпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. О. ОТАЕВга мурожаат этди. У бундай деди:

— Кейинги кунларда бизнинг нон маҳсулотларимизга талаб анча кучайди. Лекин бунинг ҳақиқий сабабини айтиб беришим қийин. Чунки, одатда ёз фаслида одамлар нонни кам сотиб олишарди. Айни вақтда биз нон-булка маҳсулотлари пиширишини анча кўпайтирдик. Ўтган йилнинг июнида Тошкент нон заводлари бир кеча-кундузда ўрта ҳисобда 330 тонна маҳсулот ишлаб чиқарган бўлса, ҳозир у 480 тоннага етди. Бу маҳсулотларнинг ҳаммаси амалда сотиб бўлинмоқда. Бир кеча-кундузда атиги 10—12 тонна нон маҳсулотлари қолаяпти. Печларимизни кечаси фақат 3—4 соатга тўхтатмоқдамиз.

Аҳолини нон билан таъминлашда узилиш бўлаётганининг сабабини шу ердан излаш лозим. Чунки аввалгига нисбатан 150 тоннага яқин нон кўп тайёрланаяпти.

1984 йил солномасидан

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

Рўзноманинг 1984 йил 6 январь сонидаги қуйидаги хабарда шундай дейилади:

«Кеча «Известия» газетасининг ҳафталик безакли иловаси — «Неделя»нинг бу йилги биринчи сони босиб чиқарилди. 1 январдан бери эса шаҳримизда «Гудок» газетаси ҳам босиляпти.

Ушбу нашрларининг диапозитивлари фототелеграф орқали Москвадан саноқли минутларда қабул қилинади ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг янги газета комплексида «Пламаг» фирмасининг тезкор босма агрегатларида чоп этилади.

Нашриётнинг янги газета корпусида жами 38 марказий, республика, Тошкент область ва шаҳар газеталари босилади. Умумий тиражи 5 миллион нусхадан зиёд бўлган ушбу нашрлар бутун республикага тарқатилади».

ҲИНДИСТОНДАН ХАТ

Ҳинд ва ўзбек халқларининг қалби ва диллари яқин. Чунончи, жумҳуриятимизда ҳинд кино ва рақс санъатини жуда севишади. Кришан Чандр, Прем Чанд, Хўжа Аҳмад Аббос, Рабиндранат Тагор асарларини севиб мутолаа қилишади. «Алибобо ва 40 қароқчи», «Севги афсонаси», «Овчи», «Ганг узра тонг» каби киноленталарда ўзбек ва ҳинд актёрлари ёнма-ён суратга тушишган. Рўзноманинг 26 март сонида шоир, ҳинд тараққийпарвар ёзувчилар уюшмаси президиумининг раиси Ғулом Раббоний Тобоннинг шаҳримизга йўллаган хати берилган.

«... Тошкентни Тош шаҳри дейишади. Йўқ, бундай аташга тил бормайди. Аслида эса унинг тескариси: гуллар шаҳри, меҳр-оқибат, очиқ қалбли ажойиб меҳмондўст кишилар, дўстлик шаҳри дейилса тўғрироқ бўлади.

Дарвоқе, Тошкент биз учун бегона шаҳарми!! Узр. Ундай эмас! Бу ерга келган ҳар бир ҳиндистонлик ўзини худди она юртида юргандек ҳис этади, десам ишонаверинг.

Мана бизлар ҳам шаҳар айланиб юрибмиз-у, худди ўзимизни Деҳли ёки Бомбей хиёбонларида кезаётган, сайр қилиб юргандек сезардик. Атрофимизда тили — тилимизга, дили — дилимизга яқин одамлар. Бу яқинликнинг тарихи узоқларга бориб тақалади, қалбларимизни буюк Бобур туташтириб кетган».

Рўзноманинг 20 июль сонида ўз вақтида муштарийларнинг эътиборини ўзига тортиб катта баҳсларга сабаб бўлган «Шаҳар ўртасидаги бир туп оқ ўрик» мақоласи чоп этилган эди. Шу мақола сабаб бўлиб пойтахтимиз ҳудудларида мевали дарахтларни экишга эътибор бирмунча кучайтирилганди. Қуйидаги қалб нидоси билан битилган сатрларни ўқиган оқшомхонлар бунга ишонч ҳосил қилишлари мумкин.

«... Айтмоқчи, бозорда нега мевалар қиммат! Сабаби нимада!!

Бизнингча, бунинг сабабини соддагина қилиб «Ўзингда йўқ — ўзгада йўқ» деб айтилган ҳикматдан қидирмоқ керак. Рўйрост тан олавериш лозимки, биз ўзимиздаги мавжуд йирик боғларни йўқотиб бўлдик.

Бу йўқотиш қачон, қаердан бошланди! Адашмасам, йигирма беш йилларча муқаддам Чилонзордан бошланди. Ўшанда шаҳар атрофларида ҳали ўзлаштирилмаган, қурилишбоп минг гектарлаб ерлар тургани ҳолда архитекторлар бу ердаги серҳосил боғлар атрофида айланиб қолишди.

... Кўп ўтмай бу ерда пойтахтнинг фахри бўлган янги массив қад кўтарди. Чиройли уйлар, кенг кўчалар хўп мақталди, ашулаларга тушди. Аммо, Чилонзор пойтахт аҳолисининг анчагина қисмини ширин-шакар мева билан таъминлайдиган тўкин боғлар, номи чиққан ўнлаб соҳибкорлар маскани бўлганлигини шу кунларда ҳам кўплар эслайвермайди.

Ҳа, ўша боғлардан ном-нишон қолмади. Лоақал иморатлар орасидаги майдонларга, йўл бўйларига мевали кўчат экиб, озгина бўлсада йўқотилган боғлар ўрнини бутлаб қўйиш ҳеч кимнинг хаёлига келмади.

... Анор, анжир дедик. Бу дарахтлар йил сайин шаҳардан узоқлашиб анқонинг уруғи бўлиб бормоқда. Ахир Шарқда нафосат сифатида шоирлар назмида куйланадиган анор гулларининг, жой танламасдан самбит гулдай ўсаверадиган тансиқ мевали анжир ниҳолларининг шаҳардаги кўпгина паркларда ардоқлаб ўстирилаётган хорижий буталардан нима камлиги бор! Буларни Тошкент заминида ўсмайди деб ким айта олади!»

ЕР ОСТИ ҚАСРИДА

«Тошкент оқшоми»нинг 1984 йил 3 сентябрь сонида босилган хабар ҳам киши диққатини ўзига тортади.

«Рассомлар Чингиз Аҳмаров ва Аҳмад Шоймуродов Тошкент метрополитенининг «Алишер Навоий» станцияси ер ости вестибюли бадиий безаклари устида иш олиб бориб, кулоллар Аҳад Аминов ва Умар Маматбоев иштирокида биринчи бор сирли сополдан буюк шоир ва мутафаккир Алишер Навоийнинг нодир портретини яратдилар.

Гарчи Ўзбекистон ССР халқ рассоми, профессор Ч. Аҳмаров ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Шоймуродов Навоий образи ва унинг қаҳрамонлари қиёфасини яратиш устида кўп йиллардан буён ишлаётган бўлсалар ҳам, шоир сиймосининг янгича талқини устида уч йилга яқин меҳнат қилдилар».

Рўзноманинг 27 октябрдаги сонидан Ўзбекистон ССР ва жумҳурият Коммунистик партияси ташкил этилганлигига 60 йил тўлишига бағишланган мақола ва суратлар ўрин олган. Унинг саҳифалари орқали ўтган олтмиш йил ичида турли соҳаларда эришилган ютуқ ва муваффақиятлар, жумҳурият байроғини безаб турган беш орден тарихи, хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари ва бошқа материаллар билан танишиш мумкин. Қуйидаги мисоллар ана шунга яна бир бор гувоҳлик беради.

● 1943 йилда Улуғ Ватан урушининг долзарб кунларида СССР Фанлар академиясининг филиали базасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилди.

⊙ 1918 йилда Тошкентда биринчи халқ консерваторияси ташкил этилди. Унда рояль, халқ чолғу асбоблари оркестри, духовой ва вокал бўлимлари бор эди.

● 1924 йилда «Ўзбекфильм» киностудияси ташкил этилди. Ҳозир Тошкентда техника жиҳатидан яхши қуролланган бадиий ва илмий-оммабоп ва хроникал-ҳужжатли фильмлар киностудиялари ишлаб турибди.

МЎЪЖИЗАКОР «УЗБЕЛОН»

Ўзбекистондаги илмий-текшириш институтлари ва турли лабораторияларда кўплаб янги кашфиётлар амалга оширилади.

«Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг юқори молекуляр бирикмалар ҳимияси лабораторияси олимлари профессор Б. Э. Геллер ва техника фанлари кандидати А. Л. Ҳамроевлар янги сувда эрувчан тола — «Узбелон»ни яратдилар. Янги тола уй ҳарорати даражасидаги сувга солинса эриб кетади.

Жетгутдан жуда ҳам арзон бўлган «Узбелон» бемалол унинг ўрнида ишлатилаверилади. Янги тола яхши эриши билан бирга, қисқа муддатда организмдан тўла-тўкис чиқиб кетади. Ундан тайёрланган плёнкадан нафис бадиий каштачиликда ҳам фойдаланса бўлади.

Гулчеҳра Назарованинг «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-филиалида меҳнат қилаётганига беш йилдан ошди. У шу йиллар ичида ўзига топширилган режаларни ошириб бажариб, корхонада илғорлар сафидан ўрин олди.

СУРАТДА: Гулчеҳра Назарова.

Тўлқин Каримов сурати.

МУШТАРИЙ БИЛАН МУЛОҚОТ

Минг бир касб

ҚАЛБ ТИНЧИМАЙДИ

ОДДИЙЛИК нафақат энг яхши хислат, шу билан бирга энг олижаноб фазилат ҳамдир. Бу афзалликларга эга бўлган инсон доим камтар бўлади, одамларнинг қувонч ва ташвишлари билан бирга яшайди.

Қобилжон ака ана шундай заҳматкаш инсон, эпчил ва ҳалоллиги уни оддий тикловчиликдан ишбоши даражасига кўтарди, жамоат ишларидаги фаоллиги обрў келтирди. У ўзига кўрсатилган бу ҳурматдан мамнун бўлиб босиб ўтган сермашаққатли йўлларни бир зум эслайди.

Ким бўлсам экан деган саволга Қобилжон ўрта мактабда ўқиб юрганиданоқ қурувчи деб дилига жо қилиб қўйган эди. 31 йил муқаддам Тошкент қурилиш техникумига ҳужжат топширди. Собиқ талаба 153-трести, 14-қурилиш бошқармасига комсомол қўмитаси котиби этиб сайланди.

Тошкент зилзиласи пахса деворли, қамиш ва лой томли уйларни вайрон этиб кимларнинг тинчини бузмади дейсиз. Ана шундай қизғин дамларда Қ. Шокировни трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасига комсомол йўлланмаси билан ишга таклиф этишди. Оғир дамларда капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи, шаҳар электр транспорти иншоотларини қуриш директори лавозимларида ишлади.

Бу тиришқоқ ва жонкуяр киши Шимолий-Шарқ, трактор заводи, Янгиобод, Октябрь, Юнусобод, Чилонзор, Қорақамиш даҳаларида электр транспорти ҳаракатини йўлга қўйишда ички имкониятлардан унумли фойдаланди. Айниқса, кейинги 10 йилда фойдаланишга топширилган комплекслашган Шимоли-Шарқ ва янги 2-трамвай манзилгоҳи шу кишининг югуриб-елиши туфайли ишга тушди. Ўқув комбинати, 45 та электр қувватларини кучайтириб берувчи бекатларнинг бунёд этилишида Қобилжон аканинг хизматлари катта бўлди.

Коммунист Қ. Шокиров чорак асрдан зиёд умрини шаҳар электр транспорти иншоотларини қуришга сарфлади. Катта ҳажмдаги бунёдкорлик ишларини олиб боришига қарамай, ёш кадрларни тарбиялаш масалаларига ҳам вақт топди.

Она шаҳримиз Тошкент ҳам бўйига кенгайиб борган сари қулай электр транспортига бўлган эҳтиёж долзарб муаммога айланиб боряпти. Шу жиҳатдан 1991 — 1995 йиллар трамвай ва троллейбусларнинг энг ривожланган даври десак муболаға бўлмайди. 34 чақирим трамвай изи, 74 чақирим троллейбус йўли ва 22 та катта кучланишдаги электр қувватини жамловчи бекатларни ишга тушириш режалаштирилди, бунёдкорлик ишларини амалга ошириш учун 45 миллион сўм ажратилди.

— Тошкент трамвайининг 90 йиллиги арафасида 10,7 чақирим трамвай, 20,5 чақирим троллейбус чизиғи, 7 та электр қувватларини узатиб берувчи ёрдамчи станция фойдаланишга топширилди, — дейди Қ. Шокиров. — Вагон таъмирлаш заводи ҳозирги талаб даражасига жавоб бермай қўйди. Корхонани қайта қуриш, янги замонавий ускуналар билан жиҳозлаш муҳим муаммолардан биридир. Охирги бекатларда 4 та бошқарув маркази ҳайдовчилар дам олиш ва овқатланиш хоналарини қуриш режалаштирилиб шаҳар ижроия қўмитаси томонидан 7.200 минг сўм харажат белгиланди. Шаҳар аҳолисига электр транспорти хизматини такомиллаштириш мақсадида янги 42 та трамвай, 34 та троллейбус ҳаракат таркибини тўлдиради.

Ҳаётда кишиларга ғамхўрлик қилган, вақтдан оқилона фойдаланган одамнинг қадр ва қиммати ошиб боради. Қобилжон аканинг жамоат ишларида фаол қатнашиши унинг меҳнатга бўлган муҳаббатини янада оширяпти. Жисмоний тарбия қўмитаси раиси, касаба уюшма қўмитаси аъзоси, ёшлар ўртасида таълим ва тарбиявий ишларни олиб бориш бўйича раҳбар, бошқарма кенгашларининг аъзоси бўлиш катта фахр. Бу муҳим топшириқларнинг ҳаммаси устоз бунёдкорнинг кундалик иш кунининг асосий қонунидир.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ип фабрикасида жуда кўплаб йигит ва қизлар меҳнат қилишади. Жамоанинг ҳам аксариятини ёшлар ташкил этади. Шулардан бири комбинат комсомол қўмитасининг котиби Эркин Ҳайдаровдир.

СУРАТДА: Эркин Ҳайдаров ёш ишчи Раъно Сафарбоевага ип ўраш сирларини ўргатмоқда.

Рустам Шарипов сурати.

Истеҳзоли хатлар

Силжиш йўқ

ЁШИМ 78 да. Ҳаётимни рўзнома ва ойномаларсиз тасаввур қилолмайман. Бир кун ўқимай қолсам нарса йўқотган кишидек гангиб юраман. Бизга хизмат қилаётган Октябрь районидаги 20-алоқа бўлими яхши ишламаяпти. Мана бир неча йилдирки, рўзнома ва ойномаларни ўз вақтида ололмаймиз. Бу ҳақда бир неча марта алоқа бўлими бошлиғи ва район алоқа узели бошлиғига маълум қилдик. Аммо улар ваъдадан нари ўтишмаяпти.

Почтачилар қурултойидан кейин алоқа бўлими ишида силжиш бўлса керак деб ўйлагандик. Афсуски, бундай бўлмади...

Т. МЎМИНОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ва меҳнат кексаси. Гулбаҳор даҳаси, 22-уй 20-хонадон.

Дўкон қачон очилади?

САҒБОН кўчасининг «Октябрь 40 йиллиги» номли маҳалласида рўзнома ва ойномалар сотадиган дўкончa бор. Нима бўлдию тўсатдан дўконнинг эшигига қулф тушди. Суриштирсак, штат қисқарган эмиш...

Ваҳоланки, бу ерга рўзномалар дўкони жуда керак. Чунки ана шу атрофдаги маҳаллаларнинг аҳолиси ва шу ерда жойлашган чинни заводининг ишчилари бу дўкон хизматидан фойдаланишади. Кўпчилик эса рўзнома ва ойномаларни ўз вақтида ололмагач, ана шу дўкондан харид қилишга мажбур бўлардилар. Мутасадди ташкилотдан илтимос қиламиз, ана шу дўконни очиб қўйишсин.

Кўп сонли аҳоли номидан:
Ф. НУРИДДИНОВ,
Сағбон кўчаси, 23-боши берк кўча, 8-уй.

Хурсанд эдик, аммо...

БЕШҚАЙРАҒОЧ даҳасидаги Акмал Икромов номли маҳалла марказига бундан 5—6 йил муқаддам рўзномалар дўкони қурилган эди. Бундан маҳалла аҳли жуда хурсанд бўлди. Бу ердан истаган нашрни сотиб олиш мумкин эди. Бироқ хурсандчилигимиз узоққа чўзилмади. Дўконга тўсатдан қулф тушди. Мана энди рўзнома ва ойномаларни ўз вақтида харид қилолмай сарсонмиз. Мутасадди ўртоқлардан ана шу дўконни очиб беришни талаб қиламиз.

Л. ҲАМИДОВ,
меҳнат кексаси, Бешқайрағоч даҳаси, Тўқимачи кўчаси, 1-ўтиш йўли 21-уй.

«Касал, тузалганда...»

МЕН ҳам обуна бўлган рўзнома ва ойномаларни ўз вақтида ололмаяпман. 57-алоқа бўлимидагилар кўнгилдагидек ишлашмаяпти. Алоқа бўлими бошлиғига эътироз билдирсангиз: «Хат ташувчиларим касал, қачон тузалиб ишга чиқишса, ўшанда оласиз» деб қўрс жавоб беради. Оқибатда «Совет Ўзбекистони», «Ёш ленинчи», «Тошкент оқшоми», «Комсомольская правда», «Совет мактаби» каби қатор рўзнома ва ойномаларни ўз вақтида ололмаяпман. Ҳолбуки, 1991 йил учун 200 сўм сарфлаб обуна бўлган эдим. Хўш, дардимизни кимга айтишимиз керак?

А. НУРМУҲАМЕДОВ,
Собир Раҳимов районидаги Қорадарё кўчаси, 19-уй.

ҚУВУРЛАР ЧИРИМАСИН

ШАҲРИМИЗНИНГ газлаштирилганига 30 йилдан ошди. Кўпчилик хонадонларнинг ички ва ташқи деворидан ўтган металл газ қувурлари об-ҳаво таъсирида занглаб, муддатидан илгари ишдан чиққан. Бу шаҳримиз кўчалари кўркини бузиб турибди. Шаҳримизда газдан фойдаланиш, хонадонларни узлуксиз газ билан таъминлашда ана шу газ қувурлари асосий ўрин эгаллайди. Шунинг учун газ қувурларини ўз вақтида бўёқлаб қўйсак, хонадон ва кўчаларимиз кўркига кўрк қўшилиб, қувурларнинг барвақт ишдан чиқишини ҳамда хавфсизликни таъминлаган бўламиз.

Мана 30 йилдирки саноат, коммунал-хўжалик корхоналари, маҳаллий кенгашлар уй-жой фондига эга бўлган ташкилотлар, кооператив ва шахсий хонадонларнинг қарийб 95 фоизи арзон, қулай ва гигиеник жиҳатдан анча тоза бўлган «зангори олов»дан фойдаланмоқдалар. Вақт ўтган сари фойдаланилаётган газ асбоблари, ускуналар, газ қувурлари эскириб таъмирлашни, тиклашни ва алмаштиришни талаб этмоқда. Бу тадбирлар мутасадди ташкилот бўлмиш «Тошгаз» бошқармаси ходимлари томонидан олиб борилмоқда. Лекин хизматчи ходимларнинг озлиги туфайли хонадонлардаги, ташкилотлар ва корхоналардаги девордан очиқдан ўтган металл газ қувурлари кўпдан бери кўпчилик жойда об-ҳавонинг таъсирида занглаб, барвақт ишдан чиқмоқда. Қувурлар эса газ билан узлуксиз таъминлашда асосий ўрин тутади. Шунинг учун сиз, азиз тошкентликлардан хонадон соҳибию-соҳибаларидан, ташкилотлар раҳбарларидан илтимосимиз ана шу металл қувурларни бўяб қўйсак, уларнинг хизмат муддатини ошириб газ билан узлуксиз таъминлашда хавфсизликни таъминлаган бўламиз.

Ю. МАҚСУДОВ,
Акмал Икромов район газлаштириш идораси бошлиғининг ўринбосари.

Янгиликлар Воқеалар Хушхабарлар

ЭСКИ ТЕГИРМОН ИШГА ТУШДИ

Сирдарё районининг «Ленинград» жамоа хўжалигидаги эски тегирмон яна ишга туширилди. Бу ерда мазкур тегирмонда аъло сифатли ун тортилганини эсладилар, айни вақтда шу жойнинг ўзида маҳсулотни бевосита қайта ишлаб чиқариш мумкин эди. Энди жамоа хўжалигининг ҳар бир аъзоси имтиёзли нархларда тегирмончи хизматидан фойдалана олади. Бундан ташқари, хўжалик 1991 йилда тегирмонда 500 тонна жўхорини қайта тортиб, тайёр маҳсулотни ўз ходимларига имтиёзли нархларда сотишни режалаштирмоқда.

БИР КЕЧА-КУНДУЗДА ТЎРТ ТОННА

Қашқадарё вилоятининг Яккабоғ районидаги ун комбинатида макарон маҳсулотлари ишлаб чиқара бошладилар. Бу ерда бир кеча-кундузда тўрт тоннага яқин маҳсулот бера оладиган замонавий ускуналардан фойдаланишмоқда. Ҳозир жумҳуриятимизнинг асосий ғалла майдони — Қашқадарёда катта ва кичик ун комбинатлари қурилмоқда. Бу корхоналар вилоятда етиштириладиган ҳосилни тўла-тўкис янчиш вазифасини ўз зиммасига олади. Шунингдек чет элдан келтирилган ускуналарда макарон маҳсулотлари тайёрлайдиган катта корхона қурилиши ҳам режалаштирилган.

«ЮЛДУЗ» ДЕБ АТАЛДИ

Гулистон парранда-наслчилик корхонаси жойлашган посёлкада «Юлдуз» деб аталган ёшлар ошхонаси очилди. Бу ерда аъло даражада хизмат кўрсатилаётгани ва таомларнинг яхшилиги натижасида, ёшларгина эмас, балки бошқа хўрандалар ҳам келиб туришибди. Посёлкада ижтимоий, маданий, маиший иншоотлар қурилишига катта эътибор берилмоқда. Бу ерда кейинги вақтда болалар боғчаси ва мактаб, амбулатория, дўкон, бозор пайдо бўлди. Унга кўпгина шаҳарларнинг аҳолиси ҳавас қилиши мумкин. Энг муҳими корхонада уй олишга навбат кутиб туриш йўқотилди. Посёлка кўчалари ям-яшил, ҳаммаёққа гуллар экилган.

ИМКОНИЯТ ПАЙДО БЎЛДИ

Тўрткўлдаги хўжалик-рўзғор буюмлари заводида руҳланган челаклар чиқарадиган технология линияси ишга туширилди. Материал, етарли миқдорда етказиб берилмаётгани туфайли вужудга келган молиявий қийинчиликлар корхона жамоасини қурилиши чўзилиб кетган бу участкани тезроқ ишга туширишга мажбур қилди. Завод жамоасида ҳозир тақчил бўлиб турган челаклар ёрдамида бой берилган даромадни яна қўлга киритишгина эмас, шу билан бирга Қорақалпоғистондаги хўжалик моллари дўконларининг пештахталарини тўлдириш учун ҳам реал имконият пайдо бўлди.

ЯНГИ ТУРДАГИ МАҲСУЛОТ

Чортоқ тикувчилик фабрикасининг меҳнаткашлари бир йўла бир неча янги турдаги маҳсулот чиқара бошладилар. Булар болаларнинг бир неча хил кўйлакларидир. Тошкентлик модельерлар ишлаб чиққан кўркам либослар тоза ип-газламадан тикилган. Янги маҳсулотнинг яна бир афзаллиги— уларнинг нисбатан арзонлигидир. Корхона жамоаси бозор шароитида ўзини дадил ҳис этиш учун маҳсулот турларини ҳар йили бутунлай янгилаб туриш ниятида. Шу мақсадда бу ерда тажриба участкаси ташкил қилинган.

БУХОРОДА ИШБИЛАРМОНЛАР МАКТАБИ

Бухорода ишбилармонлар мактабини дастлабки талабалар битириб чиқди. Мактабни бутуниттифоқ иқтисодиёт жамиятининг Ўзбекистон республика бошқармаси ташкил қилган эди. Бухоро ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг, савдо бошқармаси, вилоят аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг, вилоятдаги бошқа бир қанча корхоналар ва ташкилотларнинг етакчи мутахассислари мактабнинг дастлабки тингловчилари бўлишди.

Уч ҳафта мобайнида улар ташқи иқтисодий фаолиятни ташкил қилиш ва уни олиб бориш курсини тингладилар. Машғулотларни тошкентлик ҳамда москвалик олимлар ва мутахассислар олиб боришди. Лекторлар ташқи иқтисодий фаолиятда қийинчиликларни қандай бартараф этиш, бозор иқтисодиёти шароитида қандай қилиб тўғри йўлни танлаш хусусида назарий билим ва аниқ маслаҳатлар бердилар, тез-тез юз бериб турадиган мураккаб вазиятларда муаммони ҳал этиш йўлларини таклиф қилдилар.

(ЎзТАГ).

Хат босилмаса ҳам...

ЖАДВАЛГА РИОЯ ҚИЛАДИ

Фуқаро А. Юсупов муҳарриятга мактуб йўллаб, унда 87-йўналишдаги автобуснинг жадвалга риоя қилмай қатнаётганлиги устидан шикоят қилган эди. Шунингдек, 59-автобус йўналиши тўғрисида ҳам ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирган эди. Ушбу шикоятни текшириш ва чора кўриш учун Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмасига юборган эдик. У ердан қуйидаги жавоб олинди.

— Йўловчининг шикояти бирлашма ҳамда 7-автокорхона раҳбарлари ва ҳайдовчилари ўртасида муҳокама қилинди. Маълумки, 87-автобус йўналишида «Икарус 260» маркали автобуслар қатнайди. Ҳозирги кунда Венгрияда ишлаб чиқарилган ана шу автобусларга эҳтиёт қисмларнинг келиши кескин камайиб кетганлиги муносабати билан бузилган автобусларни ўз вақтида таъмирлаш имконияти бўлмаяпти. Натижада йўлда бузилган автобуслар автокорхонага қайтиб келмоқда. Охир оқибат ҳаракат жадвали бузилиб, йўловчилар бекатларда автобусларни узоқ кутиб қолмоқдалар.

Барча имкониятларни ишга солиб 87-йўналишдаги автобусларнинг бир маромда қатновини йўлга қўйиш уқтирилди. Бу ишни назорат қилиш эса 7-автокорхона раҳбари Ҳ. Азимов зиммасига юклатилди.

Бундан ташқари шу йилнинг апрель ойида метронинг Беруний бекати ишга тушиши муносабати билан Қорақамиш даҳаси Талабалар шаҳарчаси билан транспорт орқали боғланди. Энди 59-автобус йўналиши 2-Қорақамиш даҳасининг 4-мавзесидаги охирги бекатидан Талабалар шаҳарчаси орқали Беруний метро бекати оралиғида қатнайди.

МИҚДОРИ КЎПАЙТИРИЛДИ

Ҳамшаҳримиз Раҳматулла Менгиров муҳарриятга шикоят хати йўллаб, шаҳардаги бир қатор транспортларнинг иши қониқарсиз эканлигини фактлар асосида баён этган эди. Ушбу хатни текшириш ва чора кўриш учун Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмасига юборган эдик. Ана шу хат юзасидан бирлашма раҳбари Р. Файзуллаев имзоси билан қуйидаги жавоб олинди:

— Маршрутли таксиларнинг қониқарсиз хизмат кўрсатаётганлиги тўғрисидаги Р. Менгировнинг шикоят хати 2-маршрутли таксилар автокорхонаси ва 3, 5, 12, 18-автокорхона мутасаддилари билан ҳамкорликда кўриб чиқилди. Ҳақиқатан ҳам маршрутли таксилар шаҳар йўловчи транспортлари ичида энг қулай транспорт воситаси ҳисобланади. Ҳозирги кунда шаҳримиз кўчаларига бир кунда 250 тадан ортиқ маршрутли таксилар чиқиб, 45 та йўналишда йўловчиларга хизмат кўрсатмоқда. Айниқса, кейинги пайтда ПАЗ—3205 маркали автобусларнинг маршрутли такси йўналишларида ишлатилиши кўпчилик йўловчиларимизга маъқул бўлмоқда. Лекин бундай маршрутларда кундан-кунга талабнинг ошиб бориши, яъни йўналишдаги йўловчилар оқимининг кўпайиши автобусларда йўловчиларнинг тик туриб қолишларига олиб келмоқда. Ҳолбуки, бу маршрутларда йўловчилар фақат ўриндиқларда ўтирган ҳолда ташилиши керак. Шуларни ҳисобга олган ҳолда бирлашмамиз қуйидаги ишларни амалга оширмоқда. 42-маршрутли такси йўналишида йўловчилар оқими кўплигини ҳисобга олиб, шу йилнинг апрель ойидан бошлаб автобуслар сонини 6 тадан 10 тага етказдик. Йил охиригача 12 тага етказилади. 45-маршрутли такси йўналишида қатновчи автобуслар ҳам 2 тага кўпайтирилди. 14—18-маршрутли таксилар сонини йил охиригача 2 тага кўпайтириш режалаштирилди.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» РЎЗНОМАСИНИНГ ОЙЛИК ИЛОВАСИ
№ 3

ТАБИАТ ва ИНСОН

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг рўзномаси

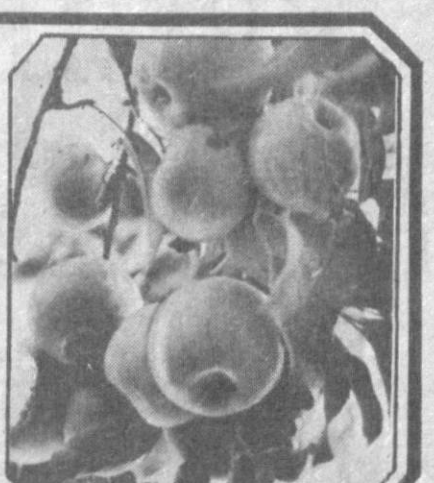

ДАРЁНИНГ АЧЧИҚ ДАРДИ

ТОШКЕНТ шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитети ходимлари апрель ойида Бектемир районида жойлашган корхона ва ташкилотларнинг экологик аҳволини текшириб чиқишди.

Бектемир 1981 йилда ташкил топган бўлиб, 1990 йил февралдан Тошкент шаҳар ихтиёрига ўтказилган. Ҳозирги кунда районнинг умумий майдони 868 гектар, аҳолиси 23 минг кишини ташкил этади. Бу район бошқаларидан саноат корхоналарининг кўплиги, ишлаб чиқариш кучларининг юқорилиги билан ажралиб туради. Ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, районда оғир экологик аҳвол вужудга келган. Бунинг асосий сабабларидан бири металлургия, машинасозлик, қурилиш индустрияси ва ҳар турдаги ширкат корхоналарининг Чирчиқ дарёси бўйида сув муҳофазаси талабларига риоя этмасдан жойлаштирилганлигидир. Дарёнинг сув ҳавзаси майдони ҳисобига корхоналарни кенгайтириш, янгиларини қуриш ҳанузгача давом этмоқда.

Бундан ташқари, бу ерда мураккаб экологик аҳволнинг вужудга келишига канализация сув тозалаш станциясининг ишга яроқсиз ҳолга келтирилганлиги оқибатида кунига 10 минг куб-метр сув тозаланмасдан Чирчиқ дарёсига оқиб тушмоқда. Шунингдек, канализация тармоқлари яхши ишламайди, унга ер ости сувлари қўшилиши натижасида ифлос оқаваларнинг миқдори кескин кўпайишига сабаб бўлмоқда.

4 та корхона, ташкилотларда текшириш ўтказилди. Натижада 24 раҳбар ва жавобгар шахсларга жами 1560 сўм жарима солинди, 18 мансабдор шахсга протокол тузилиб, маъмурий жазога тортилди. 12 та корхонанинг цехларида иш фаолиятини тўхтатиш ҳақидаги қўмитанинг қарори чиқарилди.

Ирригация шохобчалари, ер майдонлари ҳамда ер ости сувлари нефть маҳсулотлари билан ифлосланишига йўл қўяётган 12 тадан зиёд бирлашма ва ташкилот раҳбарларига жарималар солинди.

Шу нарсани таъкидлаш керакки, ҳали ҳам табиат муҳофазаси талаблари бажарилишига панжа орасидан қараб келаётган корхона раҳбарлари, шу ишга жавобгар бошқа мутасадди шахсларнинг ўз ишларига совуққонлик билан қараётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Районда кўплаб нефть маҳсулотлари омборлари, ёқилғи тарқатиш станцияларининг ишлаши талаб даражасида эмас. Нефть маҳсулотлари доимий оқиб тушиши натижасида ер ости сувлари ифлосланяпти. Бундан ташқари оқавалар маиший объектлардан тупроққа, ўраларга оқизилаётганлиги сув ресурсларининг ифлосланишига сабаб бўлмоқда.

Ачинарлиси шундаки, район аҳолисининг асосий ичимлик сув манбаи бўлиб ер ости сувлари (қудуқлар) ҳисобланади. Агар юқорида қайд этилган қонунбузарликлар тезроқ бартараф этилмаса, яқин муддат ичида аҳоли сиҳат-саломатлигига жиддий хавф туғдириши аниқ. Шу билан бирга, Иргидромаш, мотор заводи, автотранспорт корхоналари, темир-бетон ва асфальт заводлари яқинида санитария-экология талабларига зид бўлган ҳолда турар жой бинолари, мактаб ва болалар боғчалари жойлаштирилган.

Чирчиқ дарёси, Бектемир каналида текшириш ўтказилганда шу нарса маълум бўлдики, ҳозирги кунгача Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши ҳамда Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг «Шаҳар экология аҳволини тубдан яхшилашга қаратилган вазифалари тўғрисида»ги қарорларида кўзда тутилган сув ҳавзалари яқинида жойлашган хўжалик, уй-жой иморатларини кўчириш, каналлар атрофини тозалаш, ободонлаштириш, канал бўйлаб инспектор йўлакчаларини ташкил қилиш ишлари ҳамма жойда ҳам бажарилмаяпти.

Чирчиқнинг чап қирғоғини ободонлаштириш бўйича бошланган ишлар охирига етказилмаган, натижада қирғоқ бўйларига ахлат-чиқиндилар ташланиб, уларнинг ёниши натижасида ҳаво ҳам булғанмоқда. Чирчиқ дарёси сувининг булғанишига Бектемир сув тозалаш станциясидан тушаётган тозаланмаган ифлос оқавалар ҳам сабаб бўлмоқда. Буларга қўшимча Бектемир каналини Коммунистик районидаги луб заводидан келаётган оқавалар ҳам ифлослантирмоқда.

Ҳа, яқин ўтмишда кўп хато-камчиликларга йўл қўйилди. Чирчиқ дарёси ҳавзаси сув, боғ-роғлар ўрнига корхоналар, заводлар, кимёвий моддалар сақланадиган омборхоналар билан тўлдирилди. Унинг атрофида энди янги йирик корхоналар қурилишини тўхтатиш керак. Дарё ёқасидаги атроф-муҳитнинг булғанишига сабаб бўлаётган корхоналарни олиб чиқиш ёки уларни экологик жиҳатдан зарарсиз корхоналарга алмаштириш, дарё олди майдонларини ахлатхоналардан тозалаш, ифлос оқавалар тушишини бартараф этиш, улар ўрнида дарахтзорлар, боғлар барпо этишга қаратилган амалий тадбирлар ишлаб чиқилса мақсадга мувофиқ иш бўлар эди.

Шукур ҲИДОЯТОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг бош мутахассиси.

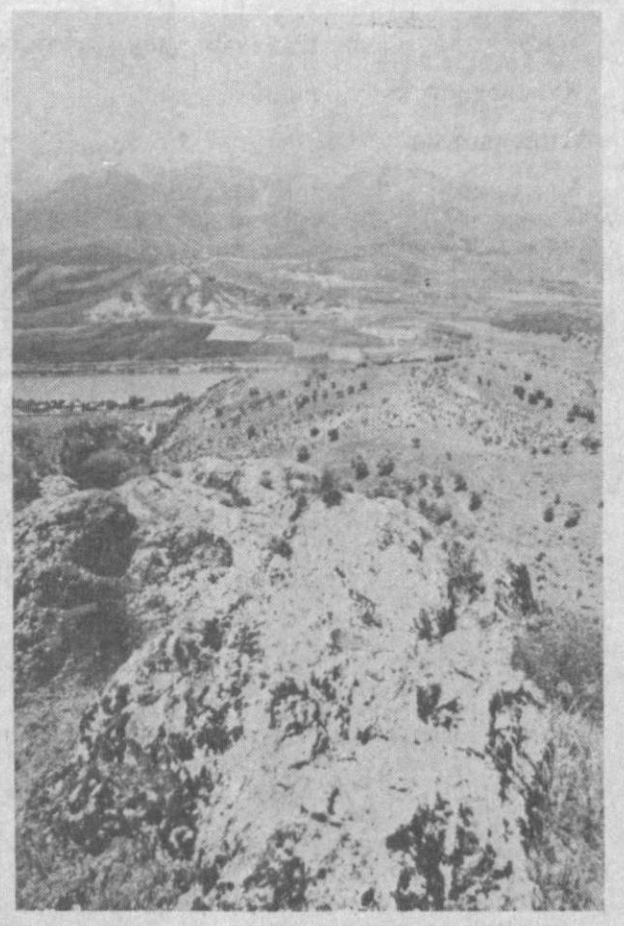

Тоғ-адирларнинг майин об-ҳавоси, фусункор манзараси, биллурий тиниқ сувлари ҳамшаҳарларимизни ўзига чорлайди. Ёзнинг иссиқ кунларида тоғ ҳавоси — дил давоси бўлади. Сураткаш мухбиримиз Рустам Шарипов олган мана бу лавҳаларда Чимён тоғларининг мафтункор жамоли ўз аксини топган.

Бу—қизиқ

ЧИҚИНДИДАН ҚУРИЛГАН УЙ

МАЪЛУМОТЛАРГА кўра, дунё бўйича 70-йилларда атроф-муҳитга хавф туғдирувчи чиқиндилар миқдори 40 миллиард тоннани ташкил этган бўлса, шунинг 45 фоизи саноат ва энергетика чиқиндиларидан, 40 фоизи қишлоқ хўжалиги, 5 фоизи коммунал хўжалик чиқиндиларидан иборат бўлган. Агар атроф-муҳитнинг ифлосланиш тезлиги шу зайлда ўсиб борса, 2000 йилда жами чиқиндилар миқдори 100 миллиард тоннани ташкил этар экан. Бу муаммоларнинг олдини олиш АҚШда бундан бир неча ўн йил илгари бошлаб юборилган.

Шарқий Виргиния штатида машҳур бўлган «Рейнолдс-Мелтас» фирмаси 60-йилларда янги типдаги тажриба уйнинг қурилиши учун маблағ ажратган эди. Бу уйнинг диққатга сазовор томони шуки, у бир томондан атроф-муҳитга ташланаётган чиқиндиларни камайтириш, иккинчи томондан етишмаётган қурилиш хом ашёларининг ўрнини қоплаш имконини беради. Уй қуриб битказилгандан кейин маълум бўлишича, бошқа уйлардан унинг ҳеч қандай фарқи йўқ эди. Уйнинг ажойиблиги у бутунлай қайта ишланган чиқиндилардан ва иккиламчи ашёдан қурилганлигида эди. Бу уйни қуриш учун пиво ва кокакола ичимликларидан бўшаган алюмин банкалар, каркас, эшик ва ромларига сув ўтказувчи қувурлар ишлатилган. Шиша чиқиндилардан эса ғишт ясалган, шиша бетон блоклар, иситиш-изоляция материаллари пойдевор остидаги шағал ўрнида ишлатилган.

Эски рўзнома ва чиқинди қоғозлардан қурувчилар томни ёпишда фойдаланганлар. Уйнинг полига эса қайта ишланган нейлон толалардан тўқилган гиламлар тўшалган. Қувурлар ҳам чўян ва мис қолдиқларидан ишланган. Ошхонадаги ва ҳаммомдаги шкафлар прессланган қипиқдан, бет-қўл ювгич ва обзан хонаси мармар парчалардан бунёд этилган. Уй атрофига ўтқазилган ўсимликлар, дов-дарахтларга Нью-Йорк ахлатхонасидан келтирилган ўғит солинган.

Ойшахон ҚУРБОНОВА.

ҲАВОНИ КИМ БУЛҒАЯПТИ?

ШУ ЙИЛ апрель ойида Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитети 18 та автотранспорт ва 32 та саноат корхоналари, ташкилотлар ва муассасаларда текширув олиб борди. Жойларга чиқишда шаҳар аҳолисидан тушган шикоят ва аризалар кўриб чиқилди, атмосфера ҳавосининг юқори даражада ифлосланиши сабабларини фош этиш, шунингдек, зарарли моддаларни чиқаришни кескин камайтириш, режалаштирилган тадбир-чоралар қандай бажарилаётгани юзасидан шошилинч текширув ўтказди.

Хўш, текширишларда нималар аниқланди?

2-ихтисослаштирилган кўчма механизациялашган колоннанинг асфальт-бетон заводида зарарли моддалар чиқарувчи 12 манбадан фақат иккитасигина газчанглардан тозалайдиган қурилма билан жиҳозланган, бунинг устига биттаси ишламайди. Бу қурилма ҳам техник паспорт билан асосланмаган, циклон ва ҳаво ўткагичда герметизация бузилган. Битумни иситиш қурилмаси ёқилғи асбобларининг яхши тузатилмаганидан солярка ва мазут тўлиқ ёнмайди.

Атмосферага зарарли моддаларни чиқариш ва ҳидсиз чиқиндиларга норматив, меъёрномасини кузатиш ишлари назорат қилинмагани учун ушбу завод директори В. И. Директоров устидан ёзилган ҳужжатлар Бектемир район ижроия қўмитасининг маъмурий комиссиясига юборилди.

Бектемирдаги темир-бетон ишлаб чиқарувчи заводда 25 та манбадан фақат 5 таси чанг тозалайдиган қурилма билан жиҳозланган, улар ҳам бўлса тузук ишламайди. Олдин берилган ёзма фармойишнинг учтасидан бири бажарилмаган — жайдари сўрғич қурилмаган, қум ва шағал сепилган жойда ҳаво ўтказгичнинг герметизацияси бузилган, чанг тозалайдиган қурилманинг техник ҳужжати қайд этилмаган. Чанг тозалайдиган қурилма ишининг тўхталишидаги фош этилган камчиликлар тўғрисида корхонага ёзма буйруқ, фармойиш берилди. Бектемир район ижроия қўмитасининг маъмурий комиссиясига бош муҳандис М. И. Ситников ва БСУ бошлиғи В. С. Набокинлар устидан махсус ҳужжатлар юборилди.

«Узводреммаш» заводида циклонлар, сузғич (фильтр) ва тиндирадиган идишлар йўқ, ҳавога зарарли моддаларни чиқаришни камайтириш бўйича 1991 йил учун ташкилий-техникавий чора-тадбирлар режаси тайёрланмаган. Бундан кўриниб турибдики, бу ерда атроф-муҳит муҳофазасига етарли эътибор берилмаяпти. Мавжуд 18 та автомобилга зарарли газни аниқлаш талонлари жорий қилинмаган. Бу борада илгари берилган тўртта ёзма фармойишдан иккитаси бажарилмаган.

Тошкент мотор заводида ҳам атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масаласига етарли эътибор берилмаяпти. Бу ерда ишлаб чиқариш цехлари тозалаш қурилмалари билан жиҳозланмаган, қуюв цеҳида технология қоидаларига риоя қилмаган ҳолда алюмин эритилади, зарарли модаларни тутиб қолиш учун аралашмадан тозалаш қурилмалари мавжуд эмас, гальваника участка (электр токини бирор нарса орқали ўтказиш майдони) учун қурилган фильтр (сузгич)лар ишининг нафи йўқ.

Сув муҳофазасини кузатишда қоидага риоя қилинмаган. Қозонхоналардан оқиб чиққан ювинди сувлар тегишли нейтрализация қилинмай (ишқорли хоссасини кислоталар ёрдами билан йўқотмай туриб) канализация тармоқларига ташланади, сел, суғориш тармоқлари қуриб битказилмаган қаровсиз, харобага айланган. Қуюв ишлаб чиқарувчи машиналардан ёғни йиғиб олиш ташкил этилмаган, бу эса тупроқнинг нефть маҳсулотлари билан ифлосланишига олиб келади. Гальваника майдонида тозалаш иншоотлари техник талабларга жавоб бермайди.

Заводда 30 та автомашина мавжуд, лекин ишлаб чиқарилган газларнинг заҳарлилиги ва тутун чиқариши нормаси мунтазам текширилмайди. Заҳарлилик талонлари ва ГОСТлар жорий қилинмаган. Қўмита томонидан гальваника майдонидан фойдаланишни тўхтатиш тўғрисида ёзма фармойиш берилган эди. Сувни муҳофаза қилиш қонунларига риоя қилинмагани учун завод директори Ш. А. Алимов, бош муҳандис О. Б. Калушев, моддий-техника таъминоти бўлими бошлиғи В. А. Жабархановга жарима чораси қўйилган.

Махсус тажриба таъмирлаш ишлаб чиқариш корхонасининг марказий базаси директори И. А. Пророковга, транспорт (нақлиёт) цехи бошлиғи И. С. Исхимга ҳам жарима солиш жазо чораси кўрилган. Улар марказий базада сувдан фойдаланиш учун рўйхатнома муддати ўтказиб юборилгани, шунингдек, гальваника майдонида суғориш тармоқларидан тушадиган нефть маҳсулотлари, катта ҳажмда сақланадиган, четидан оқиб тўкилган, ишлатилиб бўлинган ёғлар билан ифлосланган ер ости сувларини нейтрализация қилиш станциялари ва тинитадиган идиш ёки ҳовузларнинг йўқлиги учун жазоландилар.

26 та автонақлиёт корхоналари текширилганда заҳарлилик даражаси юқори бўлган 78 та автомобиль аниқланди. «Средаздорстрой»нинг 46-автотранспорт корхонаси текширилганда жиддий камчиликлар фош этилди. Бу ерда автомобилларда ишлатилиб бўлинган газларни назорат қилиб текшириб борувчи масъул шахс тайинланмаган, чиқиндилар манбаи йўқлама қилинмаган.

Автокорхона бош муҳандиси С. Э. Рудаков устидан йўл қўйган камчиликлари ҳақидаги ёзилган ҳужжатлар район ижроия қўмитасининг маъмурий комиссиясига юборилди.

Муқаддас МЎМИНОВА.

ОСТОНАДАН БОШЛАНАДИГАН ГЎЗАЛЛИК

ВАТАН — остонадан бошланади, деган ибора бежиз айтилмаган. Кексаларимиз, хонадон чиройи остонадан билинади, деб нақл қилишади. Чиндан ҳам шундай. Уй эшиги олди супуриб-сидирилган, озода тутилган ҳовли-жойга кирсангиз, саришталикни кўриб баҳри-дилингиз очилади.

Бағри кенг, табиати чиройли шаҳримизнинг кўчаларини, майдонларини, боғ-хиёбонларини қанчалик озода ва ораста тутсак, об-ҳавонинг мусаффо бўлишига, гўзаллигига гўзаллик бағишлашда катта ҳисса қўшган бўламиз. Беруний кўчаси атрофидаги маҳаллаларда, Ишчилар шаҳарчасида ва Бешқайрағоч ҳудудида бўлсангиз кўчанинг тозалигига, дов-дарахтлардаги ранг-баранг меваларга, ариқлардан шилдираб сувлар оқаётганига, турфа қушлар бу ерларни маскан этиб сайрашаётганига, табиат чиройига мафтун бўласиз. Бундай кўркамлик, бундай озода-орасталик шаҳар ҳуснига чирой қўшиш билан бирга, кишилар дилига ором, меҳнат-ғайратига илҳом беради, фахр туйғусини уйғотади.

Ҳа, фахр туйғуси! Бундай туйғу қалби пок, бағри кенг, ҳимматли ҳар бир одамда бўлиши керак. Ўз уй-жойи ва ҳовлиси атрофини тоза тутиб, кўча-маҳаллани, шаҳар тозалигини ўйламаслик, бепарво бўлиш, писанд қилмаслик яхши эмас, худбинлик инсонга ярашмайди. Шаҳримизнинг Сағбон, Форобий, Самарқанд дарвоза, Жаҳон Обидова кўчаларидан ўтсангиз, бот-бот ахлатхоналарга дуч келиб, таъбингиз тирриқ бўлади. Киров районидаги Жаҳон Обидова кўчасининг бир қаватли турар жой бинолари ҳовлиларига назар ташласангиз, ахлат-чиқиндилар уюмидан кўнглингиз беҳузур бўлади. Бу ерда истиқомат қилувчилар уйларини тоза тутишса ҳам, ўзлари ҳар куни юрадиган, ўзлари нафас оладиган атроф-теваракни озода тутишни хаёлларига келтиришмайди. Агар шу кўчадаги янги қурилган тўққиз қаватли 2-уй олдига ўтсангиз одамлар яшнатган гулзор, экинзор, дарахтзорларни кўриб беихтиёр дилингиз ёришиб кетади. Шундай орастасевар қўшнилардан ўрнак олмай, уйлари атрофини ахлатхонага айлантириб қўйган кишилар ҳафсаласига хайратланмай иложингиз йўқ.

Энди Сағбон кўчасининг Кайковус оқиб ўтадиган жойига, Қўштут кўприги ёнига йўлингиз тушса, «машҳур» бир ахлатхонага дуч келасиз. Бу ерда кўмир кукунидан тортиб, жамики чиқинди турлари уюлиб, анҳор сувига тушиб ётади. Худди шундай ҳолни Форобий кўчасидаги диспансер олдида, чойхона ёнидаги кўчаларда кўриш мумкин. Собир Раҳимов, Октябрь ва Киров районларидаги ахлатхоналардан чиқиндилар ўз вақтида олиб кетилмайди. «Автодормехбаза»ларнинг мутасаддилари бундай ачинарли аҳволга панжа орасидан қараб, шаҳар ҳавосини бузишмоқда, натижада чивин, куя, пашша каби зараркунанда ҳашаротлар кўпайишига жуда қулай шароит яратиб қўйишяпти.

Очиқ гап, шаҳардан ахлат-чиқиндиларни ўз вақтида олиб кетиш, кўчалар, хиёбонлар ва сув ҳавзалари атрофини тозалаш масаласи ҳар доим муаммо бўлиб келмоқда. Ободонлаштириш бошқармаларига булар ҳақда шикоят-аризалар тушса, баҳона-ю далиллар қоп-қопи билан рўкач қилинади: «Автодормехбаза»мизда машиналар етишмайди, бир неча машиналар бузилиб ётибди, фаррошлар камчил, ахлатхоналар кўпайиб, иложи борича куч билан ишлаяпмиз». Лекин шаҳар четроғидаги кўча-майдонлар у ёқда турсин, шаҳарнинг асосий кўчаларида ҳам ахлат супуриб ёки сув сепиб юрган «Автодормехбаза» машиналарини камдан-кам кўрамиз. Фаррошлар эса куннинг қайсидир пайтида бир озгина ишлаб, ғойиб бўлиб кетишади. Кўчалар, йўлкалар, бекатлар хазон ва турли чиқиндилар билан ифлосланиб ётаверади.

Куни-кеча матбуотда Тошкент Давлат муаллимлар олий билимгоҳининг ўқитувчиси муҳтарам Жамол Жалолнинг Америко ҳақидаги таассуротларидан мана бу жумлаларни ўқиб, ҳавасим келди:

«Кўчалар озодалигига алоҳида эътибор берилади.

Бинолар олдидаги йўлаклар шампунь билан ювилади. Америқолик ҳамкасбларимиздан шу ҳақда ажабланиб сўрадим: Сизлардан ҳам яхшироқ яшайдиган халқ борми? Жавоб беришди: Швеция, Дания, Испанияда шоҳ кўчаларни ҳам шампунлаб ювишади...»

Ана шунақа гаплар, тан бериб айтиш керакки, биз ювиниш учун ўзимиз оддий атр совунга муҳтож бўлиб турган шу қийинчилик кунларда америқолик, швециялик ёки испанларга ўхшаб кўчаларни шампунь билан ювишга имкон-иложимиз йўқ, буни ҳатто етти ухлаб тушимизда ҳам кўрмаганмиз.

Ҳар бир инсон боласига ўз уйи, ўз гўшаси азизу мўътабар бўлгани каби, яшаб турган она шаҳри ҳам мўътабару мукаррам, покиза-ю мунаввар бўлиши керак. Тинчлик, дўстлик, бахт-саодат, нон ва Қуёш шаҳри деган сифатлар олган она Тошкентимизнинг гўзал бўлишига ҳар биримиз ўз ҳиссамизни қўшишимиз керак.

Тўлқин АШРАФХОНОВ.

ИШҚОРЛИ ЁМҒИР—ОФАТ

СИР эмаски, илмий-техника тараққиёти ҳам ўз ўрнида табиатга сезиларли таъсир кўрсатмоқда. Биосфера, атмосфера, гидросфера ва литосфералар асосан саноат корхоналари чиқиндилари ҳамда транспортдан чиқаётган нохуш ислар ҳисобидан ифлосланади. Осмон бир, она-Ер бир. Узоқларда бўладиган ҳар қандай кўнгилсиз ҳол шаҳримиз ҳавосига ҳам таъсир қилади. Ҳар йили далаларга 500 миллион тоннага яқин минерал ўғитлар солинади ва ер 4 миллион тонна заҳарли кимёвий моддалар билан озиқлантирилади. Буларнинг учдан бир қисми атмосферага қўшилиб ёки суғориш вақтида ювилиб кетади. 600 миллиард метр ифлосланган сув ҳавзаларга тушиб, 300 миллион тонна зарарли нарсалар ҳавога сўрилиб кетади. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масаласидаги мавжуд муаммоларнинг ўта жиддий эканини олимлар тўғри баҳолаб, инсоният ҳаётини хавф-хатардан асрашни ўйламоқдалар.

Шаҳримиз табиати ҳақида сўз юритадиган бўлсак, бу ердаги экологик вазиятнинг танг аҳволи бошқа шаҳарлардан сира кам эмас. Саноат объектларининг ўйламай-нетмай шаҳар ичига жойланиши, табиий ресурсларни беҳуда исроф қилиш сўнгги ўттиз йил ичида Тошкент шаҳрида мураккаб экологик вазиятни юзага келтирди. Саноат корхоналаридаги зарарли чиқиндилар, автотранспорт чиқиндиси ва Чирчиқдаги кимё корхоналаридан келаётган чиқитлар билан қўшилиб, шаҳарда нохуш аҳволни вужудга келтирди.

Қурилиш вазирлиги ва Енгил саноат вазирлигига қарашли корхоналарнинг ишлаб чиқариш фаолияти натижасида окис углерод, ацетон, фтор ва чангнинг қўшилиши орқали юзага келган чиқиндилар билан доимий ифлосланиши концентрация маромидан 6 мартага ошиб кетмоқда.

Мусаффо табиат, юқори ҳароратли об-ҳаво, баҳор ва куз фаслида эса намликнинг нормадан ортиқ бўлиши Тошкент табиати учун хосдир. Шунинг учун ҳам атроф-муҳитнинг булғаниши табиатнинг ўзгаришида ўз аксини топади. Мис ва алюминий билан ишлашга ихтисослашган корхоналардан тоза ҳавога чиқаётган чиқитлар ишқорли ёмғирларни чақиради. Буларнинг ҳаммаси шаҳримиз устида «муаллақ» турган булутлар билан қўшилиб, оғир экологик вазиятни юзага келтиради.

Экология сўзи грек тилидан таржима қилинганда, барча тирик жонзот озиқланадиган уй тўғрисидаги фан тушунчасини беради. Шундай экан, биз ҳам ана шу уйда яшовчи барча инсоният учун қулай шароит бўлиши ҳақида ғамхўрлик қилишимиз лозим. Ҳаммамизнинг ягона уйимиз бўлган табиатнинг бугунги аҳволи ва уни яхшилаш чоралари ҳақида қайғуриш ҳар биримизнинг виждоний бурчимиздир. Бинобарин, барча аҳолида, айниқса, болаларда экологик тафаккурни шакллантириш, ўсиб келаётган авлод қалбида табиатга меҳр уйғотиш, уни асраб-авайлаш туйғуларини тарбиялаш ҳам ҳар биримизнинг олдимизда турган муҳим вазифалардан биридир. Агар шаҳарда яшовчи ҳар бир фуқаро, ҳар бир ўқувчи ва ҳар қайси корхона табиатни муҳофаза этишга ўз ҳиссасини қўшса, ўйлаймизки, экология муаммоси бутунлай ҳал этилмаган тақдирда ҳам, ҳеч бўлмаганда уни ҳалокатдан асраб қолишга муҳим улуш қўшилган бўлади. Қисқаси, эндиликда ҳар биримиз инсоният оламига, табиат оламига ҳурмат билан, барча тирик жонзотларга нисбатан меҳр-шафқат туйғуси билан қарашимиз, она табиатни асраш-авайлаш ишига масъулият билан ёндошишимиз шарт.

Зулфия ДЎСМУҲАМЕДОВА.

Суратли айбнома

СОҲИЛДАГИ ДОҒ

ОНА табиат чевар қўли билан гўзаллик яратади, зилол сувлар, кўмкўк ўт-гиёҳлар, дов-дарахтлар баҳри-дилимизни очади, лекин биз уларга бефарқ қараб, сўлим табиат ҳуснига доғ туширамиз, она Тошкентимизнинг об-ҳавосини, зилол сувларини, олтин тупроғини булғаб қўямиз. Шаҳримиз районларини кезиб, табиатни кузатсангиз, бундай кўнгилсиз ҳолларни кўриб ачинасиз, дилингиз хира бўлади. Биргина Ҳамза районида хиёбон, кўча ва кўкаламзор ерларни кезганимизда ахлатхоналарга дуч келиб, ниҳоятда ранжидик.

— Мана бу ахлат-чиқиндиларни ким ташлаган? — деб сўраймиз.

— Билмадик, бу ер кўпдан бери ахлатхона бўлиб ётибди, — дейишади.

Гапга қаранг, темир-бетон девор корхона атрофи ахлатхона, уни ҳеч ким билмайди. Ҳамза район «Автодормехбаза»дагилар уни вақтида олиб кетишмайди, бизнингча, район ободонлаштириш бошқармаси мутасаддилари бу ердан умрларида ўтишмаган бўлса ҳам керак.

Ям-яшил сайхонликка чиққанимизда ҳаммаёқ кавланиб, ўйдим-чуқур қилиб ташланганига, ахлат уюмлари тўпланиб ётганига кўзимиз тушди. Яна сўраймиз:

— Бу кўчаларни ким ағдар-тўнтар қилиб, ахлатхонага айлантирган?

— Билмадик, қайсидир ташкилот шу ерда иш олиб борганда, ташлаганча кетишди.

Пойариқ кўчасидан анҳор суви оқиб ўтади. Сувининг зилоллиги, теварак-атрофнинг ям-яшиллигига мафтун бўлиб тикиласиз, лекин анҳор бўйидаги ахлат-чиқиндилар, ўйдим-чуқурлар, тупроқ уюмлари, темир-бетонлар соҳил ҳуснига доғ бўлиб ётибди.

Шаҳримизнинг ҳар бир кўчаси, хиёбони, гулзор-боғлари, анҳор соҳиллари озода, сўлим, хушҳаво бўлиши керак. Ҳамза район ҳудудидаги тупроқлари ўйнаб ётган кўчалар, турли чиқиндилардан уюм-уюм бўлган ахлатхоналар шаҳар ҳуснига доғ бўлиб, атроф-муҳитнинг ифлосланишини мутасадди раҳбарлар билишармикин? Агар буни тушунишмаса, кўрмаган бўлишса, Ҳабибулла Шодиев олган ушбу суратлардаги ачинарли манзарадан қатъий бир хулоса чиқаришса ажаб эмас.

Нодира ОЛЛОНАЗАРОВА.

ЖАМОАТЧИЛИК ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Н. АБДИРИМОВА, У. КАРИМОВА, Н. ПАНЯКШИНА, Т. РАСУЛЕВ, С. УТКИН, М. ХОНХЎЖАЕВА.

МУҲАРРИРИЯТ МАНЗИЛГОҲИ: 700000, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
Телефонлар: 33-45-84, 32-56-85.
ТОШКЕНТ ШАҲАР ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ КОМИТЕТИНИНГ МАНЗИЛГОҲИ: 700078, Намойишлар хиёбони, 5-уй. Телефон 44-56-96.

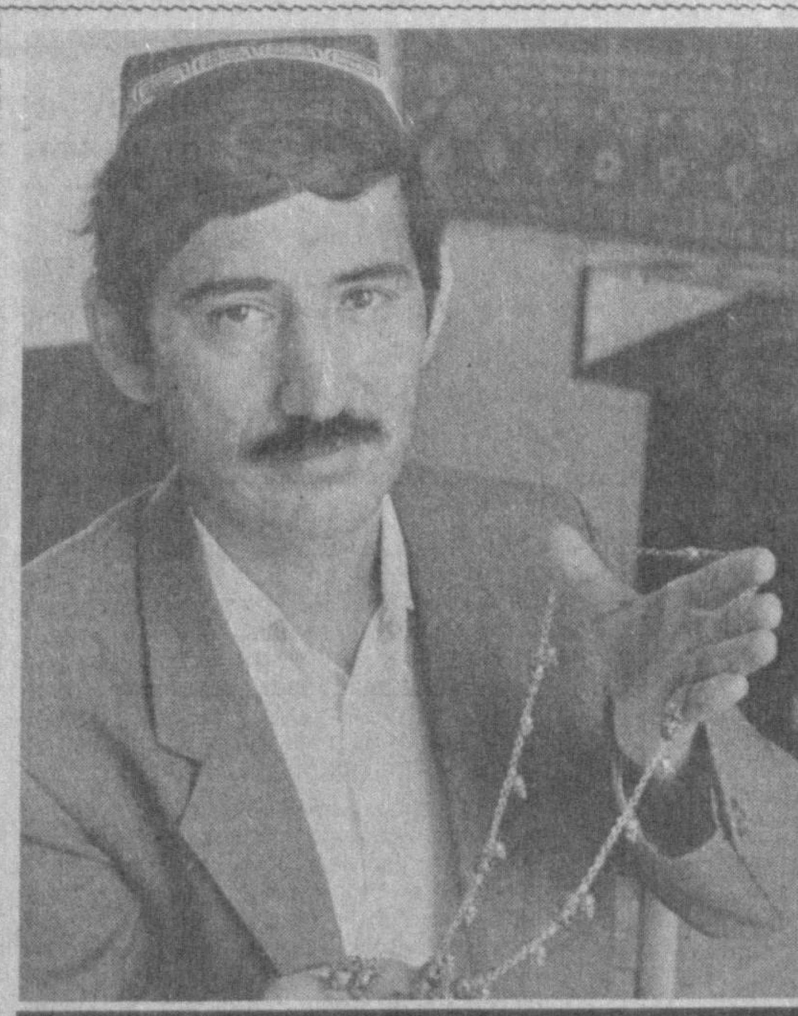

Шаҳримиздаги Ўзбекистон амалий санъати музейида керамикачи Акбар Раҳимов, миниатюра устаси Алишер Йўлдошев ва заргар Фасихитдин Дадамуҳамедов ишларининг савдо-кўргазмаси очилди.

Бу ёш амалий санъат усталарининг биринчи кўргазмаси эмас. Уларнинг ижодлари мамлакатимизнинг кўп ерларида муваффақият билан намойиш қилинган. Жумладан, яқинда Акбар Раҳимовга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мусаввир» унвони берилди.

СУРАТЛАРДА: заргар Фасихитдин Дадамуҳамедов; Алишер Йўлдошев ишларидан намуналар.

Ф. Қурбонбоев (ЎзТАГ) сурати.

Ўсмир ва қонун

ВИЖДОН БУРЧИ

ЯНГИ фарзанд кўрган киши, бир ҳафтадан кейин бир донишманд ҳузурига келиб, ундан бола тарбияси учун йўл-йўриқ сўраганда, донишманд уни «Бир ҳафтага кечикибсиз» деб қойиган ва бола тарбиясига у туғилмасдан олдинроқ тайёрланиш ва ҳатто бошлаш лозимлигини уқтирган экан.

Халқимизнинг қадимий-тарбиявий ибораси билан таърифлаганда «Қуш ўз уясида кўрганини қилади» деганларидек, болалар ҳам тарбияни ўз оилаларида ота-оналаридан оладилар.

Болалар тарбияси билан энг аввало ота-оналар шуғулланиши даркор ва лозим. Минг афсуслар бўлсинки, кейинги пайтларда айрим ота-оналар ўз болалари тарбияси билан умуман қизиқмай қўйдилар, тарбияни мактабга, муаллимларга ташлаб қўймоқдалар.

Болалар тарбияси шу куннинг энг муҳим масаласи бўлмоғи кераклигини энг аввало оталар унутиб қўймоқдалар. Ўтказилган суҳбатлар, учрашувлар, қиёслашлар шу нарсани кўрсатмоқдаки, оталар мактабда ўқиб таълим олаётган фарзандларининг ҳаёти ва қизиқишлари билан умуман таниш эмаслар.

Шаҳар Халқ таълими бош бошқармасида 1990 йил декабрь ойидан бошлаб ҳар бир тартиббузар ёки жиноят содир қилган ўспиринлар учун алоҳида маълумотномалар очилди ва шу асосда ишлар олиб борилмоқда. Ундан ташқари тартиббузарни синфдаги ёки гуруҳдаги хулқи муҳокама қилинганлиги, бу муҳокамада қўмиталар, педагогика жамоалари иштирок этганлиги ҳақида ҳам белгилар қўйилмоқда. Шу билан бир қаторда, тартиббузар ёки жиноят содир этган ўқувчилар ва талабаларнинг ота-оналари ишлаётган ташкилотларга хабарномалар ёзиб жўнатилиши, у ердаги жамоаларда кўрилган тадбирлар акс эттирилади. Албатта, юқорида кўрсатилган тадбирлар ўзининг ижобий томонларини кўрсатмоқда.

1991 йил январь ойидан бошлаб, шаҳар Ички ишлар бошқармасидан кундалик тартиббузарлик ҳақида тезкор маълумотлар олина бошланди ва тезлик билан керакли чора-тадбирлар кўрилиб, амалий ёрдамлар кўрсатиш йўлга қўйилди.

Шу йилнинг биринчи чораги давомида шаҳар Ички ишлар бошқармасидан жойларда тартиббузарлик ва жиноятчилик содир бўлганлиги ҳақидаги жами 82 та оператив маълумотномалар олинди. Мактаб ва ҳунар-техника билим юртлари маъмуриятлари билан олиб борилган текширишлар натижасида олинган 82 та далиллардан 56 таси тасдиқланди.

Ёш авлодни тарбиялаш, келажагимизнинг мустаҳкам пойдевори — болаларни тарбиялашдек қийин ва савобли вазифаларни адо этишдан бирор фуқаро четда қолмаслиги керак. Ўз фарзандлари тарбияси билан қизиқмайдиган шахсларга нисбатан қаттиқ ва жамоатчилик ҳукмига ошириладиган чоралар кўриш вақти келди.

Агар юқорида кўрсатилган далилларни ўтган 1990 йилнинг биринчи чораги билан қиёсласак, қуйидаги натижаларни кузатиш мумкин: ўтган йил биринчи чорагида жами 184 тартиббузарлик ва жиноят содир бўлган бўлса, 1991 йилнинг шу даврида 82 тани ташкил қилди. Яъни 102 тага камайган. Мактаблар бўйича 1990 йилнинг биринчи чорагида 72 та, 1991 йилда 47 та, яъни 25 тага камайган. Ҳунар-техника билим юртларида 112 та бўлган бўлса, 1991 йил биринчи чорагида эса 35 та, яъни 77 тага тушган.

Юқоридаги рақамлардан кўриниб турибдики, бу соҳа бўйича олиб борилаётган амалий ишлар, мактаб ва ҳунар-техника билим юртлари маъмуриятларининг талабчанлиги яхши натижаларни бераётир.

Лекин, 1991 йилнинг биринчи чораги натижаларига диққат билан эътибор берилса район халқ таълими бўлимларида, мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида ҳали камчиликлар мавжуд. Камчиликлар, айниқса Киров, Куйбишев, Ленин, Сергели, Октябрь районлари мактаблари ва 12, 20, 4, 43, 49-ҳунар-техника билим юртларида рўй бермоқда. Шуни таъкидлаш керакки, Киров районидаги 43, 83, 5, 12, 220-мактаблар, Куйбишев районидаги 208, 64, 223, 121, 64-мактаблар, Ленин районидаги 218-мактаб, Сергели районидаги кечки 66, 8, 104, 237-мактаблар, Акмал Икромов районидаги 44-мактаб ўқувчилари томонидан содир қилинган тартиббузарлик ва жиноятлар тасдиқланди.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, кўрсатилган мактаб, ҳунар-техника билим юртларида ўқувчилар ва талабалар, ота-оналар, маҳалла қўмиталари, жамоа, ҳуқуқий ва бошқа керакли ташкилотлар билан етарли иш олиб бормаётирлар. Вахоланки, Фрунзе, Бектемир, Чилонзор районлари халқ таълими бўлимларининг олиб бораётган ишлари диққатга сазовордир. Шунинг учун ҳам 1991 йил биринчи чорагида бирор марта ўқувчилар томонидан тартиббузарлик ва жиноят содир бўлмади. Тартиббузарлик ва жиноятлар рўй бераётган, далиллар тасдиқланганлигига қуйидаги мисолларни келтириш лозим. Масалан, Сергели районидаги 237-мактабнинг 11-синф ўқувчилари З. М. Холиқов, Д. О. Худойбердиев, Ғ. Ю. Одиловлар (мактаб директори А. М. Сулаймонов, тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари М. Одилова) 20 январь куни йўлтўсарлик қилиш пайтида милиция ходимлари томонидан қўлга олинган. Шуни таъкидлаш керакки, ўқувчи Ғ. Одиловнинг онаси шу мактабда педагог бўлиб ишлайди. Ўқувчи З. Холиқовнинг отаси 2 йил давомида бирор маротаба мактабга келиб, ўғлининг ўқишидан хабар олмаган. Мактаб жамоаси тарбиявий ишларга эътиборни сусайтириши бунинг асосий сабабларидан биридир.

Куйбишев районидаги 208-мактаб (директори Б. А. Бляхар) 11-синф ўқувчиси Анвар Абзалов 4 март куни ҳовлидаги ипга ёйиб қўйилган куртка ва шапкани ўғирлаб кетаётганда қўлга олинган.

Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Умуман олганда, юқоридаги мактаб ва ҳунар-техника билим юртларида бош бошқарманинг олиб борган таҳлили қуйидаги долзарб масалаларга эътибор берилмаётганлигини кўрсатди. Яъни жойларда, яъни мактаблар, билим юртлари билан оила, маҳалла, уй-жой қўмиталари ўртасида узвий алоқа йўқ. Ўқувчилар, талабалар бўш пайтларида керакли тўгаракларга жалб қилинмаган. Жиноят ёки тартиббузарликка йўл қўйган ўқувчи, талабаларнинг ота-оналари ишлаётган корхона, ташкилотларга ёзма маълумотномалар юборилмаган. Ички ишлар, ҳуқуқий-тарбиявий органлар, вояга етмаган ёшлар билан ишловчи ходимларга ўз пайтида қатъий талаблар қўйилмаган. Синф ва курсларда ота-оналар мажлисига айниқса оталар, ёлғиз оналар, тарбияси қийин оилаларга жамоатчилик, мактаб кенгаши аъзолари жалб қилинмаган. Олиб борилаётган суҳбатлар ва учрашувлар қонуний равишда ҳужжатлаштирилмаган. Ўз ишига лоқайд қараётган педагогларга нисбатан керакли чора-тадбирлар кўрилмаган. Айрим мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларида директорлар, директорнинг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарлари, синф ва курс раҳбарлари, усталар ўзига юклатилган вазифаларига лоқайдлик билан қараганлар.

Кўрсатилган хато ва камчиликларни бартараф қилиш мактабларимизда таълим-тарбия олаётган ўқувчи-ёшлар ва билим юртлари талабалари ўртасида содир қилинаётган тартиббузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишда ҳеч бир фуқаро четда қолмаслиги керак.

Тарбия иши — ҳаммамизнинг виждоний бурчимиз эканлигини ҳеч биримиз асло унутмаслигимиз керак.

Омон МАМАСОЛИЕВ,
Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармасининг тарбиявий ишлар бўйича назоратчиси.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ МУҲАНДИСЛАРИ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

олий ўқув юртига кириш имтиҳонларига тайёрлайдиган

БИР ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида кундузи олиб бориладн.

Ўрта маълумотли шахслар қабул қилинади.

Ҳужжатлар қабул қилинмоқда.

Машғулотлар — 1991 йил 17 июндан бошланади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Оборонная кўчаси, 1-уй, 380-хона (2,10-трамвайлар; 25, 40, 61, 66, 161-автобусларнинг «Транспорт олий билимгоҳи» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 91-61-22, 99-04-70.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎЗБЕКИСТОН ФУҚАРО АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИ

1991 — 92 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ФУҚАРО АВИАЦИЯСИ УЧУВЧИЛИК ВА АВИАЦИЯ БИЛИМ ЮРТЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Фуқаро авиацияси доирасидаги ўқув юртларига «учувчи», «штурман» ихтисоси бўйича — 17 ёшдан 22 ёшгача; «ҳаво кемаси бортида йўловчиларга хизмат кўрсатишни ташкил қилиш» ихтисоси бўйича — 17 ёшдан 24 ёшгача, бошқа ихтисослар бўйича — 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотли, саломатлиги жиҳатидан танланган соҳаси бўйича ишлашга яроқли эркак жинсидаги СССР фуқаролари (Ленинград ва Красноярск билим юртларига хотин-қизлар ҳам) қабул қилинадилар.

Ёши ўқишга кираётган йилининг 1 сентябридаги ҳолат бўйича ҳисобга олинади.

БИЛИМ ЮРТИ: учувчилар, парвозларнинг радиотехникавий таъминоти билан боғлиқ ердаги воситаларни техникавий жиҳатдан ишлатиш бўйича авиация радиоэлектрончи-техниклар, ҳаво йўллари орқали юк ташиш ташкилотчилари, ҳаво кемалари ва авиадвигателларни техникавий жиҳатдан ишлатиш бўйича авиация радиомеханиклари, ҳаво кемаларига ёнилғи-мойлаш материаллари хизматининг авиация техниклари, ҳаво кемаларидаги радиоэлектрон ускуналарни техникавий жиҳатдан ишлатиш бўйича авиация техниклари, ҳаво кемаларидаги учувчилик-навигация системалари ва электр ускуналарини техникавий жиҳатдан ишлатиш бўйича авиация электрончи-техниклари, ЭҲМлар ва ахборот системаларини техникавий жиҳатдан ишлатиш бўйича электрончи-техниклар, аэропортлардаги механизациялаштириш ва автоматлаштириш воситаларига техника хизмати кўрсатиш бўйича авиация техник-электр механикларини ТАЙЁРЛАЙДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ — ИХТИСОСГА ҚАРАБ 3 ЙИЛУ 3 ОЙГАЧА.

Аризалар ва ҳужжатларни қабул қилиш ҳамда тиббий кўрикдан ўтиш ишлари 26 июндан 31 июлгача Тошкент шаҳрида қуйидаги манзилда ўтказилади: 700167, УТЦ — 3 аэропорти, қабул комиссияси, телефон 99-83-17. Тиббий кўрикдан 31 июлгача ўтилади;

Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм вилоятида яшовчиларнинг ариза ва ҳужжатлари қуйидаги манзилда қабул қилинади: Нукус шаҳри, аэропорт, кадрлар бўлими. Тиббий кўрикдан 25 июндан 15 июлгача ўтилади;

Самарқанд, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятларида яшовчилардан ариза ва ҳужжатлар қуйидаги манзилда қабул қилинади: Самарқанд шаҳри, аэропорт, кадрлар бўлими. Тиббий кўрикдан 26 июндан 8 июлгача ўтилади.

«Учувчи» ихтисоси бўйича ўқишга кирувчи абитуриентлар Тошкент шаҳрида касбий-руҳий саралаш ва жисмоний тайёргарлик текширувидан ўтадилар.

Техникавий ихтисосларга кириш имтиҳонлари Самарқанд шаҳрида — 11 июлдан 16 июлгача, Нукус шаҳрида — 18 июлдан 21 июлгача, Тошкент шаҳрида — 22 июлдан 6 августгача ўтказилади.

Фуқаро авиацияси билим юртига ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), камида икки йиллик амалий меҳнат фаолиятига эга бўлган шахслар меҳнат дафтарчасидан кўчирма тақдим этадилар (бунда меҳнат фаолияти ўқишга кираётган йилнинг 1 сентябридаги ҳолат бўйича ҳисобланади). 086/У намунадаги тиббий маълумотнома, таржимаи ҳоли.

«Учувчи», «Ҳаво транспорти ҳаракатини бошқариш», «Ҳаво кемаси бортида йўловчиларга хизмат кўрсатишни ташкил қилиш» ихтисослари бўйича ўқишга кирувчилар рентгенолог хулосаси билан бурун бўшлиғининг рентген суратини ҳамда руҳий-асаб диспансеридан олинган маълумотномани тақдим этадилар.

Паспорт ва ҳарбий хизматга муносабати тўғрисидаги ҳужжатлар қабул комиссиясига шахсан кўрсатилади.

Кириш имтиҳонлари математикадан (оғзаки), рус тили ва адабиётидан (ёзма); «Ҳаво кемаси бортида йўловчиларга хизмат кўрсатишни ташкил этиш» ихтисоси бўйича — чет тилидан (оғзаки), рус тили ва адабиётидан (ёзма) ўтказилади.

«Учувчи», «ҳаво транспорти ҳаракатини бошқариш», «ҳаво кемаси бортида йўловчиларга хизмат кўрсатишни ташкил қилиш» ихтисослари бўйича ўқишга номзодлар касбий-руҳий яроқлилик юзасидан, «учувчи» ихтисоси бўйича ўқишни истайдиганлар эса — СССР ГТО комплекси ҳажмида жисмоний тайёргарлик юзасидан ҳам текширувдан ўтадилар.

Авиатехника ва учувчилик-техника билим юртларига, Ленинград ва Красноярск авиатехника билим юртларидан ташқари, «ҳаво йўллари орқали юк ташишни ташкил қилиш» ихтисоси бўйича маълумоти тўғрисидаги ҳужжатларида фақат «4» ва «5» баҳоларга эга бўлган шахслар кириш имтиҳонларисиз, суҳбат натижалари асосида ўқишга қабул қилинадилар;

Етим болалар, ота-она қаровисиз қолган болалар, захирага бўшатилган ҳарбий хизматчилар, кириш имтиҳонларидан ижобий баҳо олган тақдирда танловдан ташқари қабул қилинадилар, ҳунар-техника билим юртларининг кундузги бўлимини битирганларга бевосита билим юртини битирган йилдаёқ фуқаро авиациясининг ўрта ўқув юртларига кириш ҳуқуқи берилади.

Кириш имтиҳонларини муваффақиятли топшириб, ўқишга қабул қилинганлардан ортиб қолган ўринларга бошқа ўрта махсус ва олий ўқув юртларига танловдан ўта олмаган шахсларни белгиланган намунадаги маълумотнома асосида қабул қилишга рухсат этилади.

Фуқаро авиацияси билим юртларининг курсантлари тўла давлат таъминотида бўладилар, уларга бепул ётоқхона, овқат, формали кийим-бош берилади ва стипендия тўланади.

Ўқиш даврида СССР Қуролли Кучларига чақирилишидан олиб қолиш ҳуқуқи берилмайди.

Маълумотлар олиш учун қабул комиссиясига, шунингдек, аэропортларнинг кадрлар бўлимларига мурожаат қилинсин.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 13/VI **Аида**, 14/VI да **Тўмарис**, 15/VI да **Риголетто**, 16/VI да **Дон-Кихот**.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/VI да **Паранжи сирлари**, 14/VI да **Майсаранинг иши**, 15/VI да **Кулги ва қўшиқ кечаси**, 16/VI да **Фармонбиби аразлади**.

ЖУМҲУРИЯТ ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИДА — 16/VI да **Учар кавуш**.

КИНО

13 ИЮНЬ

Чайка — «СТАЛИННИ ДАФН ҚИЛИШ» (18.30, 20.45).
Москва — «ТИРИК ЁКИ ЎЛИК ҲОЛДА УШЛАНСИН» (17.00, 19.00, 20.40).
Лисунов номли — «ОЛТИНСОЧ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (18.00, 20.00).
Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ОДИЛ СУДНИ РЎЁБГА ЧИҚАРАМАН» (18.30, 21.00).

14 ИЮНЬ

Чайка — «ОЛТИНСОЧ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (11.00, 12.00, 15.00, 16.45).
Москва — «ТИРИК ЁКИ ЎЛИК ҲОЛДА УШЛАНСИН» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).
Лисунов номли — «ОЛТИНСОЧ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00).
Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ОДИЛ СУДНИ РЎЁБГА ЧИҚАРАМАН» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00).

Тошкент шаҳар Фрунзе районидаги 73-ўрта мактаб томонидан **Мухиддинова Фароғат Зухрутдиновна** номига берилган 616262 номерли йўқолган
ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси округ ҳарбий шифокорлик комиссиясининг йўқолган
ТАМҒАЛИ МУҲРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент ишлаб чиқариш автотранспорт - экспедиция комбинати касаба уюшмаси комитетининг
ЙЎҚОЛГАН МУҲРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ДИҚҚАТИГА!

Тошкент «Металлообработка» ишлаб чиқариш бирлашмаси темирчилик-босқончилик ишлари бўйича ишлатилмай турган бўш қувватларга эга.

Ўзларининг хусусий материаллари ва асбоб-анжомлари, хом ашёларидан фойдаланган ҳолда буюртмаларни бажармоқчи бўлганлар 46-62-73, 46-73-51 телефонлари орқали мурожаат қилишлари мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Сағбон кўчаси, 30-боши берк кўча, 79-уй.

«СРЕДАЗКАБЕЛЬ» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги «МАШЪАЛ» ижара корхонасига саноат ускуналарини таъмирловчи чилангарлар
КЕРАК

Меҳнат ҳақи — уч тарифгача ва яна квартал мукофотлари ҳам берилади.

Телефон 69-99-73, ички телефон 6-91.

Ўзбекистон ССР Уй-жой коммунал хўжалик вазирлигининг «Узжилкоммунорг-труд» лойиҳалаш-жорий қилиш маркази жамоаси марказ директори А. У. Валиевга онаси
Маҳсума ВАЛИЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент хўжалик моллари савдо ташкилоти жамоаси ташкилотнинг кекса ходими, пенсионер
Анатолий Васильевич САЛИНнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

«Юбилей» Марказий спорт саройи ва «Савоб» хайрия фирмаси жамоалари «Савоб» хайрия фирмасининг етакчи руҳий муолажакори, экстрасенс А. Ғофуровга отаси
Восит ҒОФУРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

20—21 ИЮНЬ СОАТ 19.00 ДА

ЎРТА ОСИЁДА БИРИНЧИ МАРТА «ИШБИЛАРМОНЛИК УЧРАШУВЛАРИ» доирасида моҳир кик-боксинг усталари орасида шоу-дастур билан

КИК-БОКСИНГ БЎЙИЧА БУТУНИТТИФОҚ ТУРНИРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Турнирда СССРнинг энг кучли кик-боксингчилари, Европа ва жаҳон чемпионатлари ва совриндорлари иштирок этадилар.

Мусиқали шоу-дастурда ШЕРАЛИ ЖЎРАЕВ, ЮЛДУЗ УСМОНОВА, «ЯЛЛА» ВА «БОЛАЛАР» ансамбллари қатнашадилар.

Томошабинлар орасида Ўзбекистон ССР Президентининг таклифига биноан «ишбилармонлик учрашувлари»га келган ғарб фирмаларининг вакиллари ҳам иштирок этадилар.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04, 44-17-84.

Олдиндан чипталарни сотиш ташкил этилган.

Касса соат 9 дан 19.00 гача ишлайди.

1991 ЙИЛ 15 ИЮНЬ ШАНБА КУНИ СОАТ 16.00 ДА

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМИДАГИ МАРКАЗИЙ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ЁЗГИ САҲНАСИДА ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ МУСИҚИЙ ЭШИТТИРИШЛАР БОШ МУҲАРРИРИЯТИНИНГ

ТИНГЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВ-МУЛОҚОТИ БЎЛИБ ЎТАДИ КОНЦЕРТДА ҚУЙИДАГИЛАР ИШТИРОК ЭТАДИЛАР:

Ўзбекистон халқ артисти ХАЙРУЛЛА ЛУТФУЛЛАЕВ, жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист ОРТИҚ ОТАЖОНОВ.

Ўзбекистон халқ артисти, бастакор ҒАНИЖОН ТОШМАТОВ,

Ўзбекистон халқ артисти, бастакор САЙФИ ЖАЛИЛ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, ҳофиз ва бастакор ОРИФХОН ХОТАМОВ;

Ўзбекистон телерадиосининг Юнус Ражабий номидаги «МАҚОМ» дастаси. «КАМОЛОТ-89» конкурси совриндори МУҲРИДДИН ХОЛИҚОВ;

Хонандалар: ГУЛБАҲОР ЭРҚУЛОВА, МАТЛУБА ДАДАБОЕВА, НАСИБА САТТОРОВА, МАҲМУД ЙЎЛДОШЕВ.

ҲАММАНГИЗНИ УЧРАШУВ-МУЛОҚОТГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ...

13 ИЮНДАН — 20 ИЮНГАЧА

ТОШКЕНТДАГИ «САЛОМАТЛИҚ» МАРКАЗИГА ҚАРАШЛИ «ИБН-СИНО» НОМИДАГИ ХАЛҚ ТАБОБАТИ АЪЗОСИ

БАШОРАТЧИ ТАБИБ

ДИЛБАР СОБИРОВА

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА РУҲЛАР ВА ИЛОҲИЙ КУЧЛАР ТАЪСИРИДА ЗИКР-САНО УСУЛИ БИЛАН

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

даволаш мобайнида қуйидаги беморлар шифо топадилар: бош оғриғи, бел оғриғи, юрак сиқиши, буйрак-жигар, ошқозон, кўз касалликлари, қандли диабет, тери касалликлари, нафас сиқиш, болалар қовуқ бўшлиғи, улардан ташқари қайтариқ йўли билан бахт йўли боғланганлар, ҳаётда омади юришмаганлар ҳамда бўлиб ўтган ёки бўладиган ҳаётий масалалар бўйича башорат қилади.

Чипталар Тошкент Давлат цирки кассаларида сотилмоқда.

Даволаш сеанслари соат 19.00 да бошланади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ

матбаачилар, машиналар ва агрегатларда қабул қилиб олувчилар, матбаачилик ускуналарини созловчилар, юқорида санаб ўтилган ихтисослар бўйича шогирдларни; авточилангарлар, автомоторчилар, ҳайдовчилар, автокранчилар, токарь, қоровулларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

«ЧОТҚОЛ» САЁҲАТ ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ ТАВСИЯ ҚИЛАДИ:

«Ягодное» дам олиш уйи, Ленинград яқинида, 21 июндан 3 июлгача; 4 июлдан 16 июлгача. 3 кишилик уйчалар. Баҳоси — 798 сўм.

«Каштан» пансионати, ошқозон-ичак (жигар,буйрак) касалликлари даволанади. Новий раздол шаҳри, Львов шаҳридан 60 км . масофада, 20 июндан 3 июлгача, 10 июлдан 29 июлгача, Моршин ва Трускавец шифобахш суви билан, баҳоси — 1061 сўм.

Иркутск, 5 кунга шаҳар меҳмонхоналарида яшаб, ресторанда овқатланилади, «Байкал» кўли бўйлаб ракетада саёҳат қилинади, 21 июлдан 25 июлгача.

Иссиққўл, «Мурок» пансионати, 3 сентябрдан 14 сентябргача.

«Советская Россия» теплоходи, Одесса-Киев-Одесса йўналиши бўйича, 30 июндан 11 июлгача, Днепропетровск, Запорожье, Черкасси, Херсон портларига кириб ўтиш билан. Баҳоси — 1487 сўм.

Нарва шаҳри, Ленинград ёнида, таянч-ҳаракат системаси, асаб, юрак-қон томирлари касалликларини даволаш билан, 7 июлдан 19 июлгача. Баҳоси — 923 сўм.

Самолётда бориш-келиш ҳақи йўлланма қийматига киради.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 42-уй. Телефонлар: 68-93-42, 68-93-43.

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма 5209. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.00.